

Debattartikel från Utbildningsdepartementet

Utvecklingen i skolan har vänt – men systemet brister fortfarande

Publicerad 01 mars 2018

Debattartikel av utbildningsminister Gustav Fridolin i
Dala-Demokraten, 28 februari 2018.

Kunskapsresultaten går upp i PISA och andra internationella mätningar, fler både svenska och nyanlända elever blir behöriga till gymnasiet. Hårt arbete från lärare, rektorer och elever ger resultat. Men systemet brister fortfarande. Ojämligheten ökar. Var och i vilken familj du växer upp påverkar dina resultat allt mer.

Skolpolitiken har alltför ofta präglats av en ovilja att ta tag i de stora problemen. Snabba utspel om sådant som borde vara professionens ansvar har stått i vägen för en diskussion om de grundläggande systemproblemen med marknadifiering, otydligt ansvar, brister i stöd till lärare och rektorer och växande ojämlikhet.

Politikens uppgift är att ge rektorer och lärare rätt förutsättningar att göra sitt jobb. Därför har vi brutit med nedskärningarna. Under den förra regeringen skars nästan 10 000 medarbetare bort i skolan. Det var till stor del en konsekvens av att man i finanskrisen prioriterade skattesänkningar före att säkra kommunernas ekonomi.

Under de gångna åren har istället fler anställts: fler lärare, starkare elevhälsa, bemannade skolbibliotek, mindre fritidsgrupper. Det är ett resultat av starkt lokalt ledarskap, politiska prioriteringar och statliga investeringar.

Ett av våra första beslut som regering var att kalla på en Skolkommision där forskning och profession samlades för att tillsammans lägga fram förslag för ett starkare och jämlikt skolsystem. Utifrån Skolkommisionens förslag har regeringen nu beslutat om en unik förstärkning av den statliga finansieringen

av skolan. Fullt utbyggt motsvarar den sex miljarder kronor årligen, samtidigt som skolan ska skyddas starkare från nya nedskärningar. Alla får mer, men de som behöver mest får också mest.

Nu tar vi nästa steg utifrån Skolkommissionens slutbetänkande, och lägger dess lagförslag för behandling i lagrådet. Förslaget innebär bland annat att kommuner och fristående skolhuvudmän aktivt ska verka för en allsidig social sammansättning.

Med stöd i lag ska vi säkra att alla huvudmän gör det som är möjligt för att bryta segregation, så att det oftare är naturligt både för direktörens och lokalvårdarens barn att gå i samma skolor. Lagrådsremissen innehåller också förslag på insatser för minskad frånvaro, likvärdig tillsyn av kommunala och fristående huvudmän och att skolchefens roll blir statligt reglerad.

Gustav Fridolin,
Utbildningsminister

Debattartikel från Utbildningsdepartementet

Nu tar vi nästa steg – för en mer jämlik skola

Publicerad 22 februari 2018

Debattartikel av utbildningsminister Gustav Fridolin i Dagens Samhälle 22 februari 2018.

Alla i svensk skola vet var de befann sig när de fick höra om PISA-resultaten 2013. Den oro som grott ur alla varningstecken och gnagt i lärarrum och på föräldramöten gick inte längre att blunda för. Bristerna i systemet drabbade barnen.

Nu har utvecklingen vänt. Kunskapsresultaten går upp i PISA och andra internationella mätningar, fler både svenska och nyanlända elever blir behöriga till gymnasiet. Barnen lär sig mer. Hårt arbete från lärare, rektorer och elever ger resultat. Men systemet brister fortfarande. I resultaten hörs en ringande varningsklocka: Ojämligheten ökar. Var och i vilken familj du växer upp påverkar dina resultat allt mer.

Ojämlighet drabbar aldrig bara några. Skolpolitiken har alltför ofta präglats av en ovilja att ta tag i de stora problemen. Snabba utspel om sådant som borde vara professionens ansvar har stått i vägen för en diskussion om de grundläggande systemproblemen med marknadifiering, otydligt ansvar, brister i stöd till lärare och rektorer och växande ojämlikhet.

Politikens uppgift är att ge rektorer och lärare rätt förutsättningar att göra sitt jobb. Därför har vi brutit med nedskärningarna. Under den förra regeringen skars nästan 10 000 medarbetare bort i skolan. Det var till stor del en konsekvens av att man i finanskrisen prioriterade skattesänkningar före att säkra kommunernas ekonomi. Under de gångna åren har istället fler anställts: fler lärare, starkare elevhälsa, bemannade skolbibliotek, mindre fritidsgrupper. Det handlar om starkt lokalt ledarskap, politiska prioriteringar och statliga investeringar. Till exempel har 4000 anställts i lågstadiet och

förskoleklassen med statliga medel.

Ett av våra första beslut som regering var att kalla på en Skolkommision där forskning och profession samlades för att tillsammans lägga fram förslag för ett starkare och jämlikt skolsystem. Utifrån Skolkommisionens förslag har regeringen nu beslutat om en unik förstärkning av den statliga finansieringen av skolan. Fullt utbyggt motsvarar den sex miljarder kronor årligen, samtidigt som skolan ska skyddas starkare från nya nedskärningar. Alla får mer, men de som behöver mest får också mest. Det nya systemet möjliggör en framtida minskning av antalet statsbidrag utan att vi minskar resurserna som går till skolan.

Nu tar vi nästa steg utifrån Skolkommisionens slutbetänkande, och lägger dess lagförslag för behandling i lagrådet:

1. Kommuner och fristående skolhuvudmän ska aktivt verka för en allsidig social sammansättning. Skolsystemet ska inte förstärka bostadssegregationen. Tvärtom, ingen ska kunna välja bort att arbeta mot segregationen. Vår generations skolpolitiker kommer planera och inviga fler skolor än några sedan folkskolans förverkligande. Då ska skolorna placeras så att det oftare är naturligt både för direktörens och lokalvårdarens barn att gå i samma skolor. Jag har själv besökt skolor i Gislaved, Gävle, Malmö, Nyköping och Huddinge – kommuner med skiftande styren – där detta är något man naturligt tagit ansvar för idag. Med stöd i lag ska vi säkra att alla huvudmän gör det som är möjligt för att bryta segregation.

2. Tillsynen av kommunala och enskilda huvudmän ska bli mer likvärdig. Skolinspektionen ska kunna använda statliga åtgärder för rättelse mot en kommunal huvudman under motsvarande förutsättningar som då Skolinspektionen kan återkalla ett godkännande av en enskild som huvudman.

3. Insatser för minskad frånvaro. Frånvaro som riskerar påverka kunskaperna är allvarliga varningssignaler som måste fångas upp tidigt. Lagen tydliggör ansvaret att agera när eleven har sådan frånvaro.

4. Skolchefens roll blir statligt reglerad. Rektorer är idag ensamma om att bära lagansvar för de statliga målen, samtidigt som man är anställd av kommun eller friskola. I starka huvudmän är det också tydligt vilket ansvar skolchefen har att förverkliga läroplan och skollag. Därför bör skolchefens roll och ansvar tydliggöras i lag.

Gustav Fridolin
Utbildningsminister

Debattartikel från Utbildningsdepartementet

Staten ska ta större ansvar för skolor med stora behov

Publicerad 06 oktober 2017

Utbildningsminister Gustav Fridolin, debattartikel, Dagens Nyheter, 6 oktober 2017. Skolkommissionen pekar på behovet av en tydligare ansvarsfördelning. Professionen ska äga tillit och ansvar för det pedagogiska arbetet och vägvalen. Staten ska ansvara för att varje huvudman har de förutsättningar som krävs för att ge alla elever goda kunskaper oavsett bostadsort och hemförhållanden, skriver Gustav Fridolin (MP).

Kunskapsresultaten i internationella studier går nu upp. Bland elever med svensk bakgrund och nyanlända har behörigheten från nionde klass förbättrats något sedan 2014. Samtidigt är det många som fortfarande inte får med sig kunskaper för livet och ojämlikheten ökar. Ska vi ha fortsatt förbättrade kunskapsresultat måste vi bryta ojämlikheten.

När ojämlikheten växer är det själva kärnan i det vi känner som Sverige som hotas. Vi ska vara ett land där var och en har makt att skapa sin framtid, inte ett land där någon är dömd på förhand. Många av de samhällsproblem vi brottas med i den politiska debatten, som utanförskap, kriminalitet och psykisk ohälsa kan bara lösas om unga människor utrustas med en tro på sig själva och övertygelse om sin förmåga att påverka framtiden.

OECD:s djupgranskning av svensk skola som överlämnades till regeringen 2015 kan sammanfattas i att Sverige har en stark, kunnig och engagerad kår av lärare och rektorer. Det är de som möjliggör varje starkt kunskapsresultat. Men förutsättningarna brister. År av nedskärningar, fragmenterat ansvar och politiska konflikter om detaljfrågor har skapat ett system som inte stödjer professionen och det har lett till ökad ojämlikheten.

Som ett av mina första beslut kallade jag samman en Skolkommision med företrädare för såväl profession som svensk och internationell forskning. Kommissionen fick mandat att ta OECD:s slutsatser vidare och föreslå de systembyggande reformer som är nödvändiga för att garantera att varje elev har möjligheten att nå rätt kunskaper.

Skolkommisionen lämnade i april det mest genomarbetade förslaget för svensk skola på decennier. Förslagen är väl förankrade i forskning och bland de som arbetar i skolan. Sedan slutbetänkandet har regeringen arbetat intensivt med att genomlysa varje beståndsdel utifrån konsekvensanalys och remissynpunkter.

Dagens system, som exempelvis innebär att barn kan tvingas stå i kö från BB för att få plats på en särskilt populär skola är inte rimligt.

Skolkommisionens förslag innebär en tydligare ansvarsfördelning. Reformförslag ska inte störa lärares och rektorers arbetsvardag, utan ge rätt förutsättningar i uppdraget. Professionen ska äga tillit och ansvar för det pedagogiska arbetet och vägvalen. Varje huvudman ansvarar för sin organisation. Staten ska ansvara för att varje huvudman har de förutsättningar som krävs för att tillförsäkra alla elever goda kunskaper oavsett var de bor och vilka hemförhållanden de kommer från. Staten får aldrig abdikera från uppgiften att utjämna skillnader och garantera en stark grund för alla skolor.

För att klara detta ska staten:

- 1) Garantera mer resurser till de skolor som behöver det bäst. Resurser är ingen mirakelkur, det krävs starkt ledarskap för att använda resurser till det som gör mest skillnad. Men utan resurser är det svårt att skapa mer tid för elever som behöver det, ge lärarna tid till utveckling eller avlasta rektor för att stärka det pedagogiska ledarskapet. Därför ska skolor med större behov också få större resurser. I gamla system har statliga pengar ofta gett mindre till de som egentligen behöver det mest, och andelen behöriga lärare är i dag ofta lägre på de skolor där elevernas framtid i högst utsträckning kan avgöras av lärarna. Med en infasning på tre år gör vi nu en unik förstärkning av den statliga finansieringen av skolan. Sex miljarder permanent och årligen – den förstärkning Skolkommisionen efterlyste – ska gå till insatser för jämlikhet och kunskapsutveckling. Pengarna villkoras så att de innebär ökade insatser och har en kraftig viktning som ger mer till de skolor som behöver det bäst.

- 2) Vara närvarande i arbetet på de skolor som har de största behoven. När en skola inte lyckas med kunskapsuppdraget ska inte statens insatser stanna vid

kontroll och kritik. Staten ska ta ansvar för att det som forskning föreskriver och det som fungerat på andra håll kan implementeras just där. Jag initierade Samverkan för bästa skola där stat och huvudman i dag sluter avtal om skolutveckling på skolor med särskilda utmaningar. Den metoden ska byggas ut, och kommissionen konstaterar att det kan utgöra en grund för en ny statlig närvaro på regional nivå. Före sommaren kommer en utredare att lämna förslag på en sådan myndighetsstruktur.

3) Motverka skolegregation. Skolresultaten blir inte bättre när elever sorteras utifrån bakgrund. Det är viktigt både för sammanhållning och för kunskapsutveckling att elever med olika bakgrund möts. Regeringen vill behålla möjligheten att välja skola, men kombinera valet med starka system för likvärdighet och att bryta segregation. Sedan vi gjort klart att det inte är möjligt att gå vidare med kommissionens förslag om lottningsmärks i dag en allt bredare uppslutning bakom att andra förändringar är nödvändiga. Det är välkommet. Dagens system, som exempelvis innebär att barn kan tvingas stå i kö från BB för att få plats på en särskilt populär skola är inte rimligt.

4) Säkra lärares och rektorers rätt att utvecklas i yrket. Lärare och skolledare ska trivas i sitt yrke och ha rätt att utvecklas. Genom regeringens investeringar har nu tre av fyra legitimerade lärare i grund- och gymnasieskolan ett statligt lönepåslag. Skolkommissionen beskriver hur detta bör bindas samman i ett professionsprogram där lärare och skolledares rätt till professionell utveckling stärks. Dekan Björn Åstrand har i uppdrag att utifrån Skolkommissionens förslag och i dialog med en expertgrupp av fack och arbetsgivare ta fram konkreta förslag på förändringar. Det lägger grunden för ett sådant svenskt professionsprogram.

5) Reglera elevers ansvar för arbetsro och rätt till stöd. Bristande studiero drabbar hårdast de elever för vilka skolan är viktigast. Skolkommissionen föreslår ett antal förstärkningar i läroplanen för att tydliggöra elevers eget ansvar för arbetsron som vi vill förverkliga. För att stärka det tidiga stödet har jag redan till riksdagen lämnat ett lagförslag om åtgärdsgaranti i läsning, skrivning och räkning som kommissionen föreskrev. Skolans utgångspunkt ska vara att i första hand förebygga skolsvårigheter genom tidiga insatser, i stället för att senare under en elevs skolgång vidta åtgärder för att försöka reparera skadorna.

Skolkommissionens förslag är en helhet där skolans alla aktörer samlas mot gemensamma mål om stärkta kunskaper för alla. Förslaget visar att det är möjligt att ta sig vidare i frågor som varit fastlåsta i politisk debatt i decennier. Kommissionen döpte sitt slutbetänkande till "Samling för skolan".

Det är en efterlysning om ett djupare politiskt samtal i de frågor som är bland de allra mest avgörande för vår framtid som kunskapsnation. Politikens ansvar nu är att ge alla som arbetar i skolan de förutsättningar som kommissionen ser är nödvändiga för att alla elever ska nå kunskap och ta makt över sitt liv. Jag tänker ta det ansvaret.

Gustav Fridolin (MP), utbildningsminister

Debattartikel från Utbildningsdepartementet

Gustav Fridolin svarar Marteus om läxhjälp till föräldrar

Publicerad 27 september 2017

Utbildningsminister Gustav Fridolin, debattartikel/replik, Expressen, 26 september 2017. Regeringen investerar 6 miljarder i att öka jämlikheten i skolan. Det är resurser som ska stärka rektorer att kunna investera i det som avlastar lärare eller ger elever mer tid, i specialistkompetens eller lärarassistenter, i skolbibliotek eller elevhälsa. Det är en historiskt stor investering som riktas mer till de som behöver det mest, helt enligt vad forskning och profession föreskrev i Skolkommissionen.

Expressens ledarsida vet förstås detta, men väljer ändå att låtsas som att det enda vi gör för skolan är att vi ger studieförbunden medel att stödja föräldrar i sitt arbete med barnens lärmiljö. Den insatsen är såklart mycket mindre, men inte oviktig.

För att bygga stadigt goda kunskapsresultat behövs en uppslutning bakom bildningsuppdraget. Skolan kan inte ensamt visa barnen att lärande är viktigt, ge tid till läsning eller ge självförtroendet att våga sig på uppgifter som först verkar svåra. För att inte tala om hur viktigt det är att barn inte bara i skolan lär sig sådant som respekt för andra och gemensamma regler. Sådant handlar om kultur, om vad alla vi vuxna i barnens närhet visar är viktigt.

Studieförbunden är en enorm resurs i att nå föräldrar i alla delar av Sverige. Det kan vara tillfällen för handfasta tips och råd, att dela erfarenheter och knep eller bara lära sig lite mer om vad barnen lär sig i skolan för att själv känna större säkerhet när man vill sitta intill och öppna matteboken då det som lärdes på lektionen ska repeteras. Föräldrar tar aldrig över skolans

uppgift, men föräldrar som har verktygen kan göra mycket för att barnen ska känna glädje för och få fokusera på skolarbetet.

Gustav Fridolin, utbildningsminister

Debattartikel från Utbildningsdepartementet

Ojämligheten stannar inte vid skolporten

Publicerad 07 september 2017

Utbildningsminister Gustav Fridolin, debattartikel, SVT opinion, 7 september 2017. Vi vet att elever som tidigt hamnar på efterkälken i skolan med tiden får allt svårare att komma ikapp och i en del fall blir de föremål för gängens rekryteringsförsök”, skriver utbildningsminister Gustav Fridolin (MP).

Det handlar om brottslighet som är vanlig bland yrkeskriminella, bland annat grovt vapenbrott, misshandel och narkotikabrott.

Kartläggningens resultat samstämmer med den bild som poliser, lärare, socialsekreterare och forskare beskriver. Ojämligheten i samhället stannar inte vid skolporten, snarare förstärks den.

Sådant som hur många böcker som står hemma i bokhyllan är fortfarande en avgörande faktor för dina skolresultat. Polisen har i sin rapport om utsatta områden beskrivit att elever som inte hittar sin plats i skolans lärmiljö lättare rekryteras till de kriminella gängen och begår grova brott.

Rättsstatens viktigaste uppdrag än att säkra människors grundläggande trygghet. Vi måste stoppa nyrekryteringen till gängen.

De kriminella gängen ska pressas tillbaka polisärt och aldrig tillåtas använda sin maktutövning för att dra in ungdomar i kriminalitet. Samtidigt måste skolans positiva kraft stärkas.

Med Miljöpartiet i regeringen tillförs nu mer pengar till polisen och lagstiftningen skärps. Det handlar bland annat om höjda minimistraff för de

grova formerna av utpressning, rån och olaga hot.

Vi skärper vapenlagstiftningen för att minska vapnen i omlopp och lyfta bort vuxna kriminella från gatan vilket även är avgörande för att lyckas med det brottsförebyggande arbetet bland unga.

För unga som begår brott behövs anpassade straff, till exempel ungdomsövervakning.

För att få stopp på bilmålvakter, identitetskapare, narkotikabrottslingar och ekobrott måste polisens samverkan med andra myndigheter fortsätta utvecklas.

Vi ser också till att skolor som har tuffast förutsättningar inte lämnas ensamma att klara uppdraget.

Därför genomförs nu det största statliga uppdraget sedan kommunaliseringen där staten genom avtal med skolhuvudmän arbetar direkt för att se till att fler når kunskapsmålen på dessa skolor.

Vi vet också att elever som tidigt hamnar på efterkälken i skolan med tiden får allt svårare att komma ikapp och i en del fall blir de föremål för gängens rekryteringsförsök.

Därför stärker vi specialpedagogiken och ger genom en läsa-skriva-räkna-garanti lärare starkare mandat att sätta in det stöd en elev behöver redan i lågstadiet.

Vi investerar i brobyggare som ska finnas på utsatta skolor och vara en länk till samhället samt förstärka skolresultat och trygghet.

Den viktigaste delen i stärkandet av skolan är att ge lärare och elever mer tid tillsammans, därför investerar vi i fler lärare, mer tid för lärarna och i att fler ska vilja bli lärare.

Rättsstaten får aldrig backa från uppdraget att säkra alla medborgares trygghet.

Ungas kreativitet och talang ska tas tillvara på en arbetsplats, inte en brottsplats.

De kriminella gängerna ska få anställningsstopp.

Debattartikel från Utbildningsdepartementet

Hatet på nätet göder mobbarna i skolan

Publicerad 01 september 2017

Utbildningsminister Gustav Fridolin, debattartikel, Aftonbladet, 1 september 2017. Även vi politiker har ett ansvar för den hårda tonen. För de allra flesta elever har skolstarten varit något man längtat efter. Man har packat väskan, träffar kompisarna igen och låter lärandet ta ny fart. Men för andra barn innebär skolstarten en klump i magen. Man lämnas utanför, klarar inte att koncentrera sig på lektionen eftersom man är rädd för vad som ska hända på rasten och utsätts för kränkningar och mobbning.

De flesta kurvor i svensk skola pekar åt rätt håll. Eleverna lär sig mer, de flesta känner sig trygga och relationerna med lärare och kompisar värderas högt när elever beskriver varför de gillar skolan, men det spelar ingen roll för den elev som blir utsatt för sådant i skolan ingen ska bli utsatt för på någon arbetsplats.

Att bygga trygga skolmiljöer är hårt och enträget arbete. Det handlar om att vara tillräckligt med vuxna som kan se och bygga upp förtroendefulla relationer med eleverna. Det behöver finnas personal i de miljöer där barnen finns, och alla elever behöver en vuxen som man kan berätta för om man varit med om eller sett något som kräver att vuxenvärlden agerar. Det är också därför investeringarna i skolan är så viktiga. De senaste åren har vi brutit med nedskärningarna, och 20000 fler medarbetare har anställts i skolan.

Alla som jobbar i skolan behöver också verktygen att veta vad man gör när

man ser eller ett barn berättar om kränkningar eller mobbning. Därför bygger vi nu upp ett stort fortbildningsprogram med samma utformning som Matematiklyftet, där lärare och rektorer kan dela erfarenheter och kunskap mellan varandra.

Vi investerar i tidiga insatser för att upptäcka och ge stödbehov, lärarna får ökat mandat att ge extra stöd när man ser att en elev behöver det. Att alla kan hänga med på lektionerna ger både arbetsro i klassrummet och tryggare elever. Regeringen har förstärkt elevhälsan och specialpedagogiken med närmare 700 personer, till exempel kuratorer och skolpsykologer.

Ofta är elevhälsan en motor i arbetet för trygga skolmiljöer, och därför är det viktigt att elevhälsan kan arbeta förebyggande.

Unga hbtq-personer och unga med funktionsnedsättning är ofta särskilt utsatta, och vi ger skolor och lärare stöd med kunskaps- och arbetsmaterial. Skolverket och Forum för levande historia utvecklar på regeringens uppdrag verktyg mot och utbildar lärare om rasism. Särskilda insatser görs mot näthat och för att stärka skolors kunskap om den mobbning som pågår på digitala plattformar. Vi skärper lagen för att förebygga och ge upprättelse för den som utsatts för sexism eller sexuella kränkningar.

Samtidigt finns det vittnesmål och indikatorer om att skolmiljön blir tuffare.

Lärare berättar att det inte alltid har sin rot i skolan, utan kan växa ur det barn ser att vuxna gör. Varje tioåring som läst en nyhet på samhällskunskapen eller sökt information till ett skolarbete har sett hatet och hånet som fyller kommentarsfälten. Berättelserna om hur vuxna människor stod och skrek ut ren rasism på Medborgarplatsen förra helgen har redan spridits på många skolgårdar.

Arbetet mot mobbning blir svårare när vuxenvärlden utanför skolan – från anonyma nättroll till tyckare och politiker i debatter – inte klarar att visa vad som är ett juste sätt att prata om svåra frågor, och vad som faktiskt inte är det. Det blir en pedagogisk uppförsbacke när man som lärare ska förklara att den ton och de ord vuxna använder om varandra på Twitter, inte får förekomma på skolgården.

Så att som vuxen säga ifrån mot tonen på nätet, stå upp mot någon som går över gränsen eller för en medmänniska som blir kränkt handlar inte bara om den viktiga insats man gör där och då. Det handlar också om vilken typ av klimat vi vill att våra barn ska möta i skolan; om rätten till kunskap,

utveckling och trygghet. Om att alla barn ska få längta till skolan.

Gustav Fridolin

Debattartikel från Socialdepartementet, Utbildningsdepartementet

Förbättra SGI-skyddet för de som studerar

Publicerad 11 augusti 2017

Socialminister Annika Strandhäll, och utbildningsminister Gustav Fridolin, debattartikel, Expressen, 11 augusti 2017. Vi vill stärka skyddet för den som går från arbete till studier genom ett förbättrat SGI-skydd. Detta för att underlätta för karriärväxling och omställning, skriver Annika Strandhäll (S) och Gustav Fridolin (MP).

Trygghet genom livet är en grundbult i regeringens samhällsbygge, för trygga människor vågar. Då ges människor möjlighet att växa och utvecklas, vilket är en förutsättning för ett samhälle med såväl tillit som utveckling. Var och en av oss kommer någon gång behöva stöd när livet vänder, oavsett om det handlar om sjukdom, arbetslöshet eller när barnen kommer. Det är det våra gemensamma trygghetssystem finns till för, att ge ekonomisk trygghet och stöd.

När samhälle och arbetsliv förändras måste trygghetssystemen moderniseras. Studerande, precis som alla andra, kan också bli sjuka. Sjukförsäkringssystemen måste fungera också för dem. Därför presenterar regeringen nu ett förslag som ska öka tryggheten för studerande på högskola och yrkeshögskola som drabbas av ohälsa.

Vi har ett arbetsliv som ställer stora krav på oss, ibland kan det innebära att vi måste ställa om och byta bana. Kanske drar företaget ner på antalet anställda eller kanske vill du helt enkelt gå vidare. Oavsett anledning ska du kunna känna dig trygg. För att detta ska vara enklare för fler behöver skyddet för den som lämnar jobbet för att vidareutbilda sig stärkas.

Viktigt inte minst för många äldre

Många studerande finansierar sin utbildning med studiestöd, andra genom arbete eller sparade pengar. Hur du finansierar dina studier kan få stora konsekvenser om du blir sjuk eller förälder under studietiden. Detta då dagens system bara skyddar din tidigare inkomst om du tar ut fullt studiestöd under hela utbildningen. Det är så du får din sjukpenninggrundande inkomst (SGI) skyddad, alltså den summa som din sjukpeng eller föräldrapeng beräknas på. Om du inte tar ut fullt studiestöd eller har för hög ålder för att få studiestöd, riskerar du att få en sämre eller ingen ersättning om du blir sjuk.

Därför skickar regeringen nu ut ett förslag för synpunkter från centrala aktörer som stärker skyddet för den som går från arbete till studier genom ett förbättrat SGI-skydd. Det kommer att göra det tryggare för fler att växla mellan arbete och utbildning, vilket underlättar för karriärväxling och omställning på en modern arbetsmarknad. Det är viktigt inte minst för många äldre eller studerande som har familj. Förslaget innebär att skyddet utvecklas så att alla utbildningar som ger rätt till studiemedel på eftergymnasial nivå automatiskt ger ett skydd, oavsett uttag av studiemedel, så länge utbildningen är på minst halvtid. Ambitionen att de nya reglerna ska vara på plats när höstterminen startar 2018.

Vi ska ha moderna och smarta trygghetssystem

Utöver detta presenterade regeringen tidigare i somras ett paket för att öka studerandes trygghet vid sjukdom. Det införs en möjlighet från 1 juli 2018 att vid särskilda skäl vara deltidssjukskriven på halvtid inom studiemedelssystemet. Därtill har regeringen tillsatt en utredning för att lämna förslag på åtgärder för att öka tryggheten för studerande vid sjukdom.

När samhället utvecklas måste också våra regelverk göra det. Vi ska ha moderna och smarta trygghetssystem som ger ett bra skydd vid sjukdom, och det måste även gälla studenter. Det är den svenska modellen och den vill vi fortsätta utveckla.

Annika Strandhäll, Socialminister (S)
Gustav Fridolin, Utbildningsminister (MP)

Debattartikel från Utbildningsdepartementet

Klyftorna i skolan måste vi besegra

Publicerad 03 januari 2017 Uppdaterad 03 januari 2017

Utbildningsminister Gustav Fridolin, gymnasie- och kunskapslyftsminister Anna Ekström, minister för högre utbildning och forskning, Helene Hellmark Knutsson, debattartikel, Länstidningen Södertälje, den 3 januari 2017. Svenska barns väg till skolan ser olika ut. Några har läst med sina föräldrar sedan de var små, andra stakar sig fortfarande genom bokstäverna.

Skolans uppdrag är att ge alla möjligheter att tillgodogöra sig kunskap och nå sin fulla potential oavsett bakgrund. Rektorer och lärare jobbar hårt varje dag för våra elever, men det finns utmaningar på systemnivå som behöver mötas politiskt.

Den senaste Pisa-mätningen visar att fler elever lär sig mer. Trenden har vänt, kunskapsnivåerna ökar. Det är ett styrkebesked för svensk skola och ett bevis på att det arbete som rektorer, lärare och elever gör varje dag har gett resultat. Men samtidigt växer ojämlikheten. Det drabbar alla.

Starka skolsystem i världen kännetecknas av att de ger alla elever en ärlig chans. Vi kommer aldrig kunna fortsätta stärka skolan om den inte är jämlik. Sverige har byggts av människor med olika bakgrund, men som haft det gemensamt att de fått en bra skola. När ojämlikheten ökar slarvar vi bort kompetens. Det kommer vi aldrig acceptera.

Därför investerar vi i de skolor som har haft det tuffast, och i det som är viktigast för elever som har det tufft. Det handlar om elevhälsa, fritidshem, bemannade skolbibliotek, specialpedagogik och mer tid med sin lärare. Det där är såklart bra för alla elever, men viktigast för de som behöver skolan

mest.

Vi investerar i höjda lärarlöner. Vi minskar administrationen runt nationella prov och särskilt stöd. Fler läser till lärare. Vi har brutit med nedskärningarna och anställer fler i skolan. Så kan eleverna få mer tid med sina lärare och lärare och skolledare kan fokusera på sina huvuduppgifter. Fler lärare läser vidare till speciallärare och antalet speciallärare ökar. Vi inför en läsa-skriva-räkna-garanti som ger lärarna mandat att i tid sätta in stöd som vi vet kan göra skillnad för elevers läsning och räkning.

Skolans resurser ska fördelas så att de elever som har störst behov också får mest stöd. I regeringens Skolkommision möts forskare och profession med fria mandat att lägga fram förslag för att bryta segregationen och bygga ett starkare skolsystem. Ständiga snabba reformer med svag majoritet har tvingat lärarna att ägna mer tid åt politiska utspel än åt sina elever. Med Skolkommisionen låter vi professionen och forskningen gå först.

Lärare, rektorer och elever har jobbat hårt för att få till den svenska Pisa-vändningen. Bakom varje höjd poäng ligger lärares engagemang och elevers ansträngning. Det är rätt att förvänta sig att politiken gör det som krävs för att ge rätt stöd i arbetet.

Viktiga reformer görs redan men nu krävs ihållighet och hårt och målmedvetet arbete. Vi kommer fortsätta arbeta för en jämlik och stark skola med fokus på kunskap och bildning, där alla barn och elever får träffa kompetenta och behöriga lärare som har höga förväntningar och kan ge rätt stöd och arbetsro i klassrummet.

Alla elever ska få en ärlig chans. Ingen ska lämnas efter, ingen ska hållas tillbaka.

Gustav Fridolin (MP) Utbildningsminister

Anna Ekström (S) Gymnasie- och kunskapslyftsminister

Heléne Hellmark Knutsson (S) Minister för högre utbildning och forskning

Debattartikel från Utbildningsdepartementet

Klyftorna i skolan måste vi bekämpa

Publicerad 07 december 2016 Uppdaterad 07 december 2016

Utbildningsminister Gustav Fridolin, gymnasie- och kunskapslyftsminister Anna Ekström, minister för högre utbildning och forskning, Helene Hellmark Knutsson, debattartikel, Aftonbladet, den 6 december 2016. Pisa-resultatet ett styrkebesked – men ingen elev får lämnas efter.

Skolans uppdrag är att ge alla barn och unga samma möjlighet att tillgodogöra sig kunskap och nå sin fulla potential oavsett bakgrund. Skolans förmåga att hantera detta uppdrag är avgörande för barnens livsmöjligheter och jämlikheten i hela samhället.

Rektorer och lärare genomför varje dag viktiga insatser som stärker jämlikheten i svensk skola, men det finns utmaningar på systemnivå som behöver mötas politiskt. En jämlik skola med tydligt fokus på kunskap och bildning är en viktig del i att stärka samhällsbygget.

Regeringen följer och analyserar olika kunskaps- och jämlikhetsmätningar noggrant. En central mätning är Pisa. Den är världens största elevstudie och undersöker 15-åringars kunskaper samt jämlikheten i svensk skola.

Den senaste Pisa-mätningen gjordes i början av 2015 och presenterades i dag. Det återstår att göra en närmare analys men vi kan konstatera att slutsatserna är tudelade.

Pisa visar på höjda kunskapsresultat och är i linje med andra positiva besked som kom under hösten; den förbättrade behörigheten till gymnasiet och det positiva resultatet i TIMSS-studierna.

Sammantaget är detta ett styrkebesked för svensk skola och ett bevis på att det arbete som rektorer, lärare och elever gör varje dag har gett resultat. Tillsammans har de lyckats höja kunskapsnivån i svensk skola.

Men både Pisa och TIMSS visar på att ojämlikheten är stor och har ökat. Regeringen identifierade tidigt detta område som prioriterat och har arbetat sedan starten för att bryta trenden och skapa en jämlik skola.

Detta till skillnad mot den förra regeringen som inte prioriterade att minska klyftorna i skolan.

Regeringen tar resultaten från Pisa på mycket stort allvar. Vi har brutit med kortsiktigheten i skolpolitiken. Den svenska skoldebatten har i för hög utsträckning kännetecknats av ideologiska låsningar och enkla lösningar som har missgynnat långsiktig utveckling av skolan.

Regeringens svar på Pisa är att ojämlikheten måste fortsatt bekämpas. Regeringen har sedan dag ett tydligt prioriterat en jämlik kunskapsskola, tidiga insatser och ett attraktivt läraryrke. Dessa prioriteringar ligger fast.

Regeringens satsningar bidrar till att utveckla svensk skola och ger varje lärare mer tid med sina elever och eleverna mer tid med sina lärare. Lärarna ska ha goda möjligheter att utvecklas i yrket och utföra sitt jobb.

Regeringen satsar därför på att långsiktigt stärka undervisningen i skolan. Alla elever ska känna sig sedda, uppskattade och få stöd att uppnå sin fulla potential.

Regeringen har även tillsatt Skolkommissionen där forskningen och professionen just nu arbetar med full kraft för att ta fram förslag för en jämlik skola som fungerar. Skolkommissionen arbetar övergripande, forskningsbaserat och utan ideologiska skygglappar – vilket är precis det som svensk skola behöver. Kommissionen kommer i april lägga fram en rad omfattande förslag för att åter göra svensk skola till en jämlik skola.

Regeringen kommer att ytterligare förstärka politiken genom ett större statligt ansvar för skolan, prioritera skolan och lärarna i kommande budgetar och tydligt fokusera på en jämlik skola.

Vi känner glädje inför de kunskapsresultat som rektorer, lärare och elever nu tillsammans har åstadkommit och som syns i Pisa-mätningen. Samtidigt känner vi en enorm kampvilja inför den ojämlikhet som mätningen synliggör.

Viktiga reformer görs redan men nu krävs ihållighet och hårt och

målmedvetet arbete. Regeringen kommer att fortsätta arbeta för en jämlik och stark kunskapsskola där alla barn och elever får träffa kompetenta och behöriga lärare som har höga förväntningar och ger rätt stöd med ordning och reda i klassrummet.

Precis som ingen elev ska hållas tillbaka så ska ingen lämnas efter. Med den jämlika skolan byggs samhället inte bara upp, utan även samman.

Gustav Fridolin, utbildningsminister (MP)

Anna Ekström, gymnasie- och kunskapslyftsminister (S)

Heléne Hellmark Knutsson, minister för högre utbildning och forskning (S)

Debattartikel från Socialdepartementet, Utbildningsdepartementet

Barn som rör sig mer presterar bättre

Publicerad 17 november 2016 Uppdaterad 17 november 2016

Utbildningsminister Gustav Fridolin, folkhälso- sjukvårds- och idrottsminister Gabriel Wikström, debattartikel, Dagens Samhälle, den 17 november 2016. Folkhälsa. Skolelever som rör på sig varje dag får lättare att hänga med i undervisningen. Därför är det allvarligt att många elever inte får den motion de behöver. Idag ger regeringen ett uppdrag till Skolverket för att se hur läroplanens skrivningar om daglig fysisk aktivitet kan bli verklighet.

Folkhälsomyndighetens senaste undersökning om Skolbarns hälsovanor visar att de flesta barn och unga i Sverige mår bra och att de allra flesta levnadsvanorna bland skolbarn i Sverige har förbättrats över tid. Men en levnadsvana som inte har förbättrats är den fysiska aktiviteten. Tvärtom. Ungar rör sig allt mindre i vardagen.

Rörelse ska vara en naturlig del av skoldagen, dels genom undervisning i ämnet idrott och hälsa och dels genom andra typer av fysisk aktivitet och motorisk träning. I skolans läroplan anges redan idag att skolan ska sträva efter att erbjuda alla elever daglig fysisk aktivitet inom ramen för hela skoldagen.

Skrivningen finns där av en anledning. Daglig fysisk aktivitet påverkar koncentrationsförmågan och därmed inlärningsförmågan. Motorisk träning underlättar och påverkar den kognitiva utvecklingen som i sin tur har betydelse för inläringen. Genom att låta barnen röra på sig mera kan vi påverka deras motorik, koncentration och skolprestationer.

Ändå ser det inte ut så i verkligheten. Frånvaron från idrottslektionerna är hög och rasterna är ofta stillasittande. Det uppdrag regeringen ger Skolverket idag går ut på att myndigheten ska lämna förslag på vad som behövs för att barnen faktiskt ska röra sig mer och vilka förändringar eller tillägg läroplan eller andra förordningar som kan behövas.

Exakt hur skolorna väljer att uppfylla kraven på daglig rörelse ska inte detaljstyras politiskt. Det här måste vara en fråga för skolan. Det finns många goda exempel. Det kan handla om att man bestämmer i ordningsreglerna för skolan att på någon rast så är inte mobiltelefoner eller surfplattorna framme, och istället säkerställer man lekar där barnen rör på sig.

Vissa skolor har jobbat med skolgårdarna så de främjar lek och rörelse, renoveringar man också kan få stöd för i statsbidrag. På andra skolor organiserar man viss rörelse inför någon av lektionerna som kräver särskilt mycket koncentration eller vanligen är helt stillasittande. Det kan också ske genom samarbete med lokala idrottsföreningar, som då får en möjlighet att nå de barn som sitter för mycket stilla. Det viktiga är att rörelsen blir en naturlig del av dagen för alla barn.

Det här handlar inte i första hand om hur många timmar idrott och hälsa vi har, utan är sådant vi kan göra trots lärarbristen och utan att lasta på lärarna nya arbetsuppgifter. Det handlar om rörelse som kan göras utan att eleverna först byter om, för att öka möjligheterna att nå målen i alla ämnen och inte just i ämnet idrott och hälsa. Man ska komma ihåg att kravet på just 100 timmar mer i idrott och hälsa motsvarar en timme till var tredje vecka i grundskolan. Även om det går att förstå det förslaget, är det inte den stora lösningen på att barn idag rör sig för lite.

Vi vet att daglig rörelse har effekt. Många rektorer uppger också i enkätstudier att de ser att deras elever skulle ha bättre möjligheter att klara skolan om de rörde sig mer och de vill göra mer. Skolan kan inte göra allt, regeringens stöd till idrottsföreningar är viktigt och föräldraansvaret också. Samtidigt är barnen en stor del av dagen varje dag i skolan. Om extra rörelse då kan göra att eleverna får bättre förutsättningar att koncentrera sig och klara målen vore det viktigt.

Regeringen gör mycket för att stärka kunskapsresultaten i svensk skola. Vi investerar i fler anställda i de tidiga åren. Under den förra regeringen minskade antalet anställda i skolan. Nu anställs fler istället. I en svår lärarbrist har vi lyckats öka pedagogtätheten i skolan och barngrupperna i

förskola och fritids minskar äntligen.

Vi höjer lärarlöner, minskar pappersarbetet och ser nu att fler söker sig till läraryrket. Det är välkommet. Vi investerar också i de skolor som har det allra tuffast, och gör förstärkningar i elevhälsa, lovskola och skolbibliotek, som är särskilt viktigt för många elever som har haft det svårt. Mycket riktigt bra sker i skolan varje dag. Kan vi också säkerställa att alla elever rör på sig varje dag, kommer det hjälpa eleverna att nå de resultat de arbetar för.

Gustav Fridolin, utbildningsminister (MP)

Gabriel Wikström, folkhälso- sjukvårds- och idrottsminister (S)

Debattartikel från Utbildningsdepartementet

Vi kan inte ge alla lärare ett lönelyft

Publicerad 11 november 2016 Uppdaterad 11 november 2016

Helene Hellmark Knutsson, minister för högre utbildning och forskning, utbildningsminister Gustav Fridolin, debattartikel, Aftonbladet, den 11 november 2016. Ministrarna: Staten tar sitt ansvar – nu är det upp till kommuner och friskolor att följa efter

DEBATT. Lärandet i skolan börjar i relationen mellan lärare och elev. Sverige har engagerade och kunniga lärare som varje dag arbetar för att våra barn ska nå kunskapsmålen.

Men under alltför lång tid har läraryrket halkat efter i lön och arbetsmiljön försämrats. Det arbetar regeringen för att vända. Läraryrket ska värderas som ett av våra viktigaste yrken, inte bara i ord utan också i pengar.

Regeringen skjuter via Lärlönelyftet därför till tre miljarder per år till kommuner och friskolor för en bättre löneutveckling för lärare. Nära 1,4 miljarder kronor har begärts ut av de 1,5 miljarder som finns tillgängliga det första halvåret, en mycket högre siffra jämfört med de prognoser som funnits.

Det är ett tecken på att kommuner och friskolor vill ta ansvar för att stärka läraryrket och jobba med lärarnas löneutveckling. Det visar att reformen möter ett stort behov.

Lärlönelyftet räcker till fler än 60 000 lärare. Men om det finns fler lärare som har fel lön måste det ansvaret tas lokalt. Staten har inte, och ska inte, ta över ansvaret för lönesättningen.

Vi ser huvudmän som nu tar eget ansvar genom lokala löne lyft för att höja

lönen för fler lärare än de som det statliga bidraget räcker till, till exempel Nybro kommun och Botkyrka kommun. Det är välkommet och vi hoppas att fler följer efter. Det går inte att välja bort att möta lärarbristen. Alla behöver ta ansvar för att stärka läraryrket.

Lärlönelyftets 3 miljarder per år ska vara en katalysator för en bättre lokal lönebildning där lärare ska uppvärderas och få högre lön för det kvalificerade arbete de gör.

Lärlönelyftets syfte är att värdera att lärare stannar kvar, tar ansvar för utvecklingen i skolan och för eleverna samt utvecklas i yrket. Det är en extraordinär satsning för att få fart på löneutvecklingen. Och den behövs.

Bara fem procent av Sveriges lärare anser att yrket har hög status och bara varannan lärare skulle välja det igen. Mellan 2006 och 2011 lämnade var fjärde lärare yrket av andra skäl än pension.

Läraryrket har alldeles för länge värderats för lågt och framför allt visar OECD att lärare inte värderas i lön för sin erfarenhet. Det måste finnas en möjlighet att få högre lön för de som har jobbat många år som lärare och därmed har mer kunskap och erfarenhet än de nyutexaminerade. Det enda sättet att få högre lön kan inte vara att byta arbetsgivare.

Kriterierna för att ha möjlighet att ta del av Lärlönelyftet togs fram i dialog med lärarfacken och arbetsgivarna inom skolan. De motsvarar just den typen av arbetsuppgifter erfarna lärare i alla tider tagit på sig, till exempel att ta ansvar för särskilt komplicerade undervisningssituationer, vidareutbilda sig eller handleda lärarstudenter och nya kollegor. Lärlönelyftets medel för löneökningar till ca 60 000 lärare når, tillsammans med medel för ca 17 000 karriärtjänster, en klar majoritet av de knappt 100 000 legitimerade lärare som arbetar i grund- och gymnasieskolan.

Det betyder att inte alla får ett löne lyft direkt, men satsningen är så stor att alla som stannar och utvecklas i yrket kan komma i fråga för ett statligt lönepåslag.

I reformens utformning är det tydligt att ett eller flera av kriterierna ska vara uppfyllda för att komma i fråga för högre lön. Men vilka som ska få högre lön måste bedömas lokalt, och av de som har det pedagogiska ledarskapet och ansvaret i skolan.

Från regeringens sida kommer vi följa implementeringen och i dag hålls ett

möte med skolans parter. Men det är kommuner och friskolor som har ansvaret för lärarnas löner och att det faktiskt sker en löneutveckling samt att de statliga medlen fördelas tydligt och rättvist.

Reformens kriterier togs fram av lärarfacken och arbetsgivarna och måste nu bäras lokalt. Här vilar ett stort ansvar på de som slutligt har ansvaret för lärarnas löner – kommuner och friskolor.

Lärlönelyftet är inte ett bidrag som bara tekniskt ska fördelas ut. Det ska vara en katalysator för en bättre lönebildning där lärare ska uppvärderas och få högre lön för det kvalificerade arbete de gör.

Helene Hellmark Knutsson, minister för högre utbildning och forskning (S)
Gustav Fridolin, utbildningsminister (MP)

Debattartikel från Finansdepartementet, Utbildningsdepartementet

Marknaden får inte styra skolan

Publicerad 07 november 2016 Uppdaterad 07 november 2016

Utbildningsminister Gustav Fridolin, gymnasie- och kunskapslyftsminister Anna Ekström och civilminister Ardan Shekarabi, SvD, 6 november 2016. **VINSTER I VÄLFÄRDEN** Utvecklingen i skolan sedan 1990-talet är vår tids stora politiska misslyckande. Nu behöver vi stabila överenskommelser där kunskap står i centrum - inte vinstjakt.

Det svenska skolsystemet är världsunikt i hur det bygger på marknadsmekanismer. Inget annat land i världen kombinerar fritt skolval, avreglerad etableringsrätt för fristående skolor, offentligt finansierad skolpeng och vinstintresse. När reformerna bakom detta avreglerade skolsystem röstades igenom på 1990-talet var tanken att det skulle höja resultaten, stärka likvärdigheten och skapa en mångfald av pedagogiska alternativ anpassade efter elevernas olika behov.

Med facit i hand är det tydligt att så inte blev fallet. I en Harvardstudie från 2012, där man jämförde kunskapsutvecklingen i 49 olika länder mellan 1995 och 2009, hade Sverige sämst utveckling av alla. Det är vår tids stora politiska misslyckande. Många olika faktorer har sammantaget bidragit till denna utveckling och alla måste nu vara öppna för att ompröva så vi kan bygga ett starkare skolsystem. Då måste också marknadsmodellerna ifrågasättas.

I den här artikeln vill vi, från regeringens håll, redogöra för några viktiga utgångspunkter inför de kommande diskussionerna, med partier på båda sidorna blockgränsen.

Valfrihet och fristående skolor är här för att stanna, men likvärdigheten mellan skolor måste säkerställas. Många fristående skolor gör ett bra jobb

och bidrar till den pedagogiska utvecklingen. Men det finns ett antal systemfel som måste åtgärdas. I dag sorteras barn mellan olika skolor i alldeles för hög utsträckning utifrån bakgrund och föräldrars utbildningsnivå. Bostadssegregationen förstärks i skolsegregation. Skolor med tuffare förutsättningar har ofta svårare att rekrytera erfarna lärare, och de skilda förutsättningarna leder till att barn i olika skolor möts av skilda krav och förväntningar från skolpersonalen. En avgörande framtidsfråga för den svenska skolan är att segregationen minskar. Vi vill behålla möjligheten att välja skola, men skolvalet behöver kombineras med starka system för att skapa likvärdighet och bryta segregation mellan skolor. Urvalssystemen ska kunna utformas så att de skapar bättre förutsättningar för blandade klasser med elever från olika bakgrunder än vad de gör i dag. Vi behöver hitta sätt att öka drivkraften för skolor att arbeta med elever med olika bakgrund och förutsättningar, där en tänkbar väg framåt är en mer kompensatorisk finansiering.

Ett skolsystem byggt på tillit och kvalitet.

Vinsten som drivkraft för att bedriva skolverksamhet är problematisk av flera skäl. Pedagogiska vägval ska styras av vad som ger bästa möjliga skola. Höga betyg ska ges för att eleverna uppnår dem, inte för att det ger en bra bild av skolan. Ett oreglerat vinstintresse i kombination med skolpeng skapar en drivkraft att sänka kostnaderna på bekostnad av kvaliteten. Om en skola exempelvis lyckas attrahera ett mer resursstarkt urval av elever så kan goda resultat erhållas trots att man minskar lärartätheten, håller låga lärarlöner eller har hög andel obehöriga lärare.

Detta gör sammantaget att den som värnar kunskap och kvalitet men inte vill ifrågasätta fristående skolors möjlighet att ta ut vinster riskerar behöva ägna sig åt snåriga detaljregleringar. Sådana regleringar står i bjärt kontrast till vad som var syftet med friskolereformen från början: pedagogisk mångfald och nära anpassning till elevernas behov. Bara i Sverige har vi sett en kraftigt ökande byråkrati kring skolan under 2000-talet. Svensk skola ska drivas med kunskap som ledstjärna. I valet mellan att släppa fram alla huvudmän och sedan detaljreglera dem, eller att ha god kontroll på vilka som får driva skola och bara släppa fram kvalitetsmotiverade huvudmän, väljer vi det senare.

Resursutnyttjandet i skolsystemet ska öka och marknadens logik ska inte styra. I nuvarande system finns det ingen aktör som har förutsättningar att ha det samlade planeringsansvaret för skolverksamheten inom ett geografiskt område.

I stora delar av landet kan eleverna långt ifrån välja mellan alla gymnasieprogram. I andra fall konkurrerar flera kommunala och fristående skolor om ett alltför litet elevunderlag med halvtomma klasser. Marknaden har inte lett till ett bra utbud av alla gymnasieprogram i alla delar av landet, däremot till ett överutbud av breda populära program i starka marknadslägen. Det är ett dåligt resursutnyttjande som leder till allvarliga brister på yrkesutbildad arbetskraft i stora delar av landet.

Det är tydligt att de reformer av skolan som genomfördes på 1990-talet inte fick önskade konsekvenser. Vi vill hitta långsiktigt stabila överenskommelser på skolområdet där kunskap, likvärdighet och bildning står i centrum - inte skolföretagens vinstjakt. Efter att Valfärdsutredningen presenteras i morgon kommer regeringen att samtala med de borgerliga partierna kring de förslag om vinstbegränsning som utredningen lägger fram. Skolan är alldeles för viktig för att användas som ett slagträ i den politiska debatten.

Gustav Fridolin
utbildningsminister

Anna Ekström
gymnasie- och kunskapslyftsminister

Ardalan Shekarabi
civilminister

Debattartikel från Utbildningsdepartementet

Vi möter utmaningarna gemensamt

Publicerad 19 oktober 2016 Uppdaterad 19 oktober 2016

Gustav Fridolin, utbildningsminister, Nya Wermlands-Tidningen, 19 oktober 2016 Alla elever har rätt till en utbildning som ger var och en möjlighet att nå sin fulla potential. Eleven som är nyanländ ska få en bra start. Ingen ska utsättas för mobbning, alla ska kunna fokusera på skolarbetet när de är i skolan.

I dag träffas vi i Filipstad med andra skolföreträdare från länet. Det är ett arbetsmöte, inriktat på konkreta resultat.

Under de senaste åren har regeringen gjort viktiga investeringar i skolan. Vi har bidragit med ekonomiska medel så att skolhuvudmännen fått möjlighet att anställa fler, framför allt i de tidiga åren. I en situation med brist på legitimerade och behöriga lärare har skolans personaltäthet, bland annat med fler pedagoger, ändå kunnat öka.

Vi har genomfört särskilda insatser för att höja lärares löner och det har inte examinerats så många lärare sedan början på 1980-talet. Generellt över landet minskar barngrupperna nu i förskola och fritidshem. Vi bygger också upp ett stort utvecklingsprogram för elevhälsa och specialpedagogik, bland annat för att få fler speciallärare och tillgång till fler specialpedagogiska verktyg hos varje lärare.

Man kan inte beställa bra skolresultat. De kommer bara genom hårt arbete. Vår gemensamma uppgift är att bygga de bästa förutsättningarna för det arbetet. Det sker inte över en natt, men varje steg vi tar kan betyda mycket för en enskild elev.

Nyligen kom ny nationell statistik över niornas behörighet till gymnasiet. Om vi bortser från den grupp nyanlända elever som fått mycket kort tid i svensk skola, går resultaten åt rätt håll och en större andel når kunskapskraven och behörighet till gymnasiet. Det här är inget någon regering kan ta åt sig äran för, det är en arbetsseger för lärare, rektorer och elever. Men fortfarande är det allt för många elever som lämnar grundskolan utan tillräckliga betyg för att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program.

Därför måste vårt hårda arbete fortsätta. Alla elever har rätt till en utbildning som ger var och en möjlighet att nå sin fulla potential. Eleven som är nyanländ ska få en bra start. Ingen ska utsättas för mobbning, alla ska kunna fokusera på skolarbetet när de är i skolan. Behöver man extra stöd ska man få det i tid, oavsett om man fått en diagnos eller inte. Vi är inte där i dag. Och det kostar, mänskligt och samhällsekonomiskt. Därför är det vår uppgift att tillsammans arbeta för att få en skola som lever upp till allt detta.

Vi ska arbeta hårt, precis som rektorer, lärare och elever. På mötet i dag träffas politiker från olika partier, representanter för stat och kommun, företrädare som ibland möts i det offentliga samtalet och som ofta har olika perspektiv och åsikter. Men just i dag handlar det om vårt gemensamma arbete och om vad vi kan göra för att bygga en ännu bättre skola för alla.

Gustav Fridolin (MP) Utbildningsminister

Per Gruvberger (S) Kommunstyrelsens ordförande Filipstad

Debattartikel från Utbildningsdepartementet

Jag lovade inte fixa skolan på 100 dagar

Publicerad 14 oktober 2016 Uppdaterad 14 oktober 2016

Gustav Fridolin, utbildningsminister, Aftonbladet, 14 oktober 2016 I mars 2014 publicerade Miljöpartiet en plan med reformer som vi såg är nödvändiga för att möta lärarkrisen, ge elever lust och studiero och bygga ett jämlikt skolsystem. Det var det arbete som vi planerade att en ny regering skulle dra igång under de 100 första dagarna.

Människor har rätt att veta vad man som politiker kommer prioritera om man får förtroende. Löften ska kunna följas upp. Och det man ska ha gjort behöver man dra igång direkt man tar regeringsansvar för att det ska hinna genomföras under mandatperioden.

Det är den här planen som klantiga formuleringar från oss, en klickvänlig rubrik från tidningen och en kampanjsajt från högern förvandlat till Twitter-sanningen att jag lovade "fixa skolan på 100 dagar".

Det påståendet är inte provocerande mot mig – som politiker ingår det i jobbet att ens motståndare medvetet missförstår – men mot alla som arbetar i skolan. Idén att en politiker på något magiskt sätt skulle kunna trolla fram bättre skolresultat från utbildningsdepartementet osynliggör dem som verkligen "fixar skolan". När vi nu ser att fler elever i de allra flesta grupper lämnar grundskolan med behörighet till gymnasiet så är det inget någon regering ska ta åt sig äran av. Det är hårt jobb av elever, lärare och rektorer som ger resultat.

Det vi politiker kan göra och ska göra är att förbättra förutsättningarna för alla som jobbar i skolan. Det var också det som löftena i den omtalade

artikeln handlade om:

Anställ fler i skolan. Lärarna måste ha mer tid för sitt jobb, och då behövs fler som jobbar i skolan. Vi har infört statliga pengar för att anställa fler i skolan, och mitt i en svår lärarbrist har vi klarat att öka pedagogtäteten.

Höj lärarlönerna. Lärarlönelyftet innebär att cirka 60 000 lärare i höst får en statlig lönehöjning på cirka 3 000 i månaden. Fler läser också nu till lärare än på decennier, och fler lärare stannar och utvecklas i yrket.

Stärk rätten till introduktionsår för lärare. Frågan hanterades mellan parterna i en nationell samling för läraryrket, och dekan Björn Åstrand har nu utredningsuppdrag att se hur regelverket kan skärpas för att garantera nya lärare en god introduktion.

Inför ROT-avdrag för skolan. En miljard har avsatts för att kunna rusta upp skollokaler och 500 miljoner för pedagogiska utemiljöer.

Reglera förskolans gruppstorlek. Vi har återinfört riktmärke för barngruppers storlek, och ger 830 miljoner årligen i stöd för att minska barngrupper. Trots att antalet barn ökar blir det nu färre barn i grupperna.

Inför läsa-skriva-räkna-garanti. Lagförslaget har tagits fram av docent Ulf Fredriksson, införandet är påbörjat och ska vara i lag 2018.

Bemanna skolbiblioteken. Ett statligt stöd för bemannade skolbibliotek har införts, och kommer utvärderas för att säkra tillgången till bra skolbibliotek.

Stärk de estetiska ämnena. En nationell strategi för kultur- och musikskolan är under utarbetande. Regeringen har tillsatt gymnasieutredningen som ska föreslå hur alla nationella program i gymnasieskolan kan innefatta ett estetiskt ämne.

Tillkalla en skolkommission. Kommissionen arbetar under ledning av professor Jan-Eric Gustafsson och ska lämna sin slutredovisning för ett starkare och mer jämlikt skolsystem i början av nästa år.

Fasa ut tidiga val. Gymnasieutredningen ska lämna förslag på hur elevens rätt att läsa grundläggande högskolebehörighet kan stärkas. Regeringen har också lämnat förslag på att införa rätt till komvux för att stärka individens rätt till vuxenutbildning.

Bli kvitt vinstjakten. Ett lagförslag tas nu fram för att garantera att friskolor

inte drivs i syfte att plocka ut vinst, utan för att ge bästa möjliga skola.

Det är vår uppgift att förverkliga detta, och vi gör det samtidigt som vi stärker elevhälsan och specialpedagogiken, förbättrar lagarna för mottagande av nyanlända elever och samarbetar mellan stat och kommun för de skolor som har de allra tuffaste förutsättningarna.

Skolan förtjänar samarbete och skolans medarbetare förtjänar respekt. Politiken ska inte ständigt peta i symbolfrågor som har liten eller ingen betydelse för resultaten, utan ge lärare och rektorer de bästa förutsättningarna att göra sitt jobb för varje elev. Det är vårt fokus. Det bygger en jämlik skola.

Gustav Fridolin, utbildningsminister

Debattartikel från Utbildningsdepartementet

Skolans utmaningar möter vi gemensamt

Publicerad 05 oktober 2016 Uppdaterad 05 oktober 2016

Gustav Fridolin, utbildningsminister, debattartikel, Norran, 5 oktober 2016. Man kan inte beställa bra skolresultat. De kommer bara genom hårt arbete. Vår gemensamma uppgift är att bygga de bästa förutsättningarna för det arbetet. Det sker inte över en natt, men varje steg vi tar kan betyda mycket för en enskild elev.

I dag träffas skolföreträdare från Västerbotten i Skellefteå.

Det är ett arbetsmöte, inriktat på konkreta resultat.

Under de senaste åren har regeringen gjort viktiga investeringar i skolan. Vi har bidragit med ekonomiska medel så att skolhuvudmännen fått möjlighet att anställa fler, framför allt i de tidiga åren. I en situation med brist på legitimerade och behöriga lärare har skolans personaltäthet, bland annat med fler pedagoger, ändå kunnat öka.

Vi har genomfört särskilda insatser för att höja lärarnas löner och det har inte utexaminerats så många lärare sedan början på 1980-talet.

Generellt sett över landet minskar barngrupperna i förskola och på fritidshem. Vi bygger också upp ett stort utvecklingsprogram för elevhälsa och specialpedagogik, bland annat för att få fler speciallärare och få tillgång till fler specialpedagogiska verktyg hos varje lärare.

Här i Skellefteå har kommunen påbörjat ett arbete för moderna lärmiljöer för framtidens skola. Kommunen bygger om och bygger nytt, men vi vet också

att det är den enskilde pedagogen i klassrummet och på förskoleavdelningen som är den viktigaste faktorn för att alla barn ska kunna bli just sitt bästa jag.

Arbetet för en bra utbildning innehåller många delar och därför är det viktigt att jobba med digitalisering och väcka intresset hos barn och unga för de framtidsyrken som kommer att skapas.

Exploratoriet, som ska vara ett av Sveriges främsta pedagogiska science center, öppnar under vintern och är en viktig del i kommunens ambition för att utveckla Skellefteå kommun och våra utbildningar.

Man kan inte beställa bra skolresultat. De kommer bara genom hårt arbete. Vår gemensamma uppgift är att bygga de bästa förutsättningarna för det arbetet. Det sker inte över en natt, men varje steg vi tar kan betyda mycket för en enskild elev.

Nyligen kom ny nationell statistik över niornas behörighet till gymnasiet. Om vi bortser från den grupp nyanlända elever som fått mycket kort tid i svensk skola går resultaten åt rätt håll och en större andel når kunskapskraven och behörighet till gymnasiet.

Det här är inget någon regering kan ta åt sig äran för, det är en arbetsseger för lärare, rektorer och elever. Men fortfarande är det alltför många elever som lämnar grundskolan utan tillräckliga betyg för att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program.

Därför måste vårt hårda arbete fortsätta. Alla elever har rätt till en utbildning som ger var och en möjlighet att nå sin fulla potential.

Eleven som är nyanländ ska få en bra start. Ingen ska utsättas för mobbning, alla ska kunna fokusera på skolarbetet när de är i skolan. Behöver man extra stöd ska man få det i tid, oavsett om man fått en diagnos eller inte.

Vi är inte där i dag. Och det kostar, mänskligt och samhällsekonomiskt. Därför är det vår uppgift att tillsammans arbeta för att få en skola som lever upp till allt detta.

Vi ska arbeta hårt, precis som rektorer, lärare och elever. På mötet i dag träffas politiker från olika partier, representanter för stat och kommun, företrädare som ibland möts i det offentliga samtalet och som ofta har olika perspektiv och åsikter.

Men just i dag handlar det om vårt gemensamma arbete och om vad vi kan

göra för att bygga en ännu bättre skola för alla.

Gustav Fridolin utbildningsminister

Lorents Burman kommunstyrelsens ordförande i Skellefteå

Debattartikel

”Tiotusentals nya jobb säkrar välfärden”

Publicerad 05 september 2016 Uppdaterad 05 september 2016

Debattartikel i Svenska Dagbladet den 5 september 2016. I en tid med stora utmaningar krävs ansvarsstagande för Sverige. Sedan regeringen tillträdde har vi bytt inriktning för svensk politik. Samhällsbygge med investeringar i jobben, skolan och klimatet har ersatt stora skattesänkningar. Det stora underskott i de offentliga finanserna som den tidigare regeringen lämnade efter sig är i all väsentligt uträderat. 120 000 fler människor har idag ett jobb att gå till. Den ekonomiska frihet som kommer av att ha en egen lön omfattar allt fler.

Idag har en större andel jobb och egen försörjning i Sverige än vad som någonsin uppmätts i något annat EU-land, tack vare den svenska modellen med en stark välfärd och ett modernt arbetsliv där människor kan kombinera familjeliv och arbete. Sveriges ekonomi växer snabbt och arbetslösheten väntas sjunka ytterligare under kommande år.

Allt detta i ljuset av att befolkningen växer snabbare än på mycket länge. Sverige har tagit ett större ansvar än något annat europeiskt land för människor på flykt. Regeringen arbetar hårt för att alla EU-länder ska ta ansvar i flyktingkrisen. Vi tar ansvar för att möta befolkningstillväxten med en bättre skola och starkare välfärd. Det kan vi göra tack vare att regeringen för en ansvarsfull finanspolitik. Det finanspolitiska ramverket är grunden för regeringens ekonomiska politik. Ordning och reda ska gälla i de offentliga finanserna. Budgetpropositionen för 2017 bygger på en överenskommelse

mellan regeringen och Vänsterpartiet. I budgeten fortsätter regeringen samhällsbygget för att modernisera Sverige och utveckla den svenska modellen – med ansvar för Sverige. Vi investerar nästa år över 30 miljarder för fler jobb.

Tio välfärds miljarder för fler anställda i skola och välfärd

När befolkningen växer måste välfärden växa. Den förra regeringen prioriterade stora skattesänkningar och antalet anställda i välfärden minskade i förhållande till befolkningen. Personalen arbetar hårt och patienter, elever eller äldre upplever att kvaliteten brister. Vi har sedan dag ett prioriterat skolan och investerat över 8 miljarder årligen för fler anställda, höjda lärarlöner och en mer jämlik skola. Under den förra regeringen skars nästan 10 000 medarbetare bort från skolan. 13 000 fler anställda i skolan på två år gör att personaltätheten nu ökar – trots större barnkullar och stor lärarbrist. Det ger eleverna mer tid med sina lärare. I höstens budget fortsätter vi bygga ut välfärden med den enskilt största förstärkningen av statsbidragen till välfärden på ett bräde någonsin. Kommuner och landsting ges 10 miljarder kronor extra per år för investeringar i skola i vård och i omsorg. Tillsammans med tidigare investeringar motsvarar välfärds miljarderna kostnaden för 30 000 fler anställda.

Historisk satsning på miljö och klimat ger jobb

När vi ställer om Sverige till en fossilfri välfärdsstat, med den största klimat- och miljöbudgeten någonsin, skapas också nya jobb. Genom att vara först med det nya, snarare än att vara beroende av gamla fossila lösningar, ser vi till att framtidens jobb skapas i svenska företag. Regeringen har stärkt järnvägsunderhållet för att tågen ska gå i tid och tagit viktiga steg för att främja hållbara transporter. I höstens budget kommer vi att investera ytterligare i en förbättrad infrastruktur.

Stärk innovation och forskning

Sverige står starkt i den globala konkurrensen. Med en aktiv närings- och innovationspolitik i hela landet bygger vi vidare på Sveriges styrkor. I höstens budget fortsätter vi investera i ett innovativt näringsliv. Sverige ska konkurrera med kunskap, kvalitet och innovation, inte med låga löner och dåliga arbetsvillkor.

Förbättra matchningen på arbetsmarknaden

Trots att svensk arbetsmarknad går på högvarv har var tredje arbetsgivare i näringslivet svårt att hitta rätt kompetens. Bristen på arbetskraft begränsar utveckling och tillväxt i många sektorer. Därför satsar vi kraftigt på kunskap och kompetens för att förstärka matchningen i höstens budget. Alla som kan jobba ska jobba. Var och en har eget ansvar för att utbilda sig och göra sig anställningsbar, men det kräver också fler utbildningsplatser med rätt inriktning. Särskilt viktigt är detta när många nyanlända ska etablera sig i vårt land.

Sveriges utveckling är positiv. Men många utmaningar återstår. Kunskapsresultaten måste förbättras och alla elever ska få en ärlig chans i skolan. Klyftor och segregation måste bekämpas med kraft. Alla ska kunna få ett jobb och en lön att leva på. Välfärden ska utvecklas och skattepengarna som går till välfärden ska stanna i skolan och vården – inte delas ut i vinst. Sverige ska inte möta framtiden med nedskärningar, låga löner och sänkta klimatambitioner. Vår framgång ska byggas med modernitet, kunskap, kreativitet och ansvar för miljön och vår omvärld. Därför präglas regeringens budget för 2017 av ansvar för Sverige.

Stefan Löfven
statsminister

Isabella Lövin
minister för internationellt utvecklingssamarbete och klimat

Magdalena Andersson
finansminister

Gustav Fridolin
utbildningsminister

Debattartikel från Näringsdepartementet, Utbildningsdepartementet

Vårt löfte till barnen – mer teknik i skolan

Publicerad 23 augusti 2016 Uppdaterad 23 augusti 2016

Utbildningsminister Gustav Fridolin och Näringsminister Mikael Damberg, debattartikel, Aftonbladet debatt, 23 augusti 2016 Eleverna ska få den teknikundervisning de har rätt till – och minst 200 undervisningstimmar.

En allt större del av vår vardag blir digital. I dag handlar vi mat, lyssnar på musik och läser tidningen på vår telefon. Kontakten med myndigheter och företag sker allt oftare på digital väg. En grundläggande förståelse för teknik är central för att kunna delta aktivt i samhällslivet.

Att alla barn får med sig teknisk och digital kompetens i livet är i grunden en demokratifråga.

Digitaliseringen är en av de stora drivkrafterna för dagens samhällsomvandling. I näringslivet omdefinierar den digitala tekniken gamla branscher, kastar gamla affärsmodeller över ända och skapar förutsättningar för effektivare resursanvändning och helt nya produkter.

Oavsett vilka framtidsdrömmar våra barn har och oavsett om de väljer att bli musikproducenter, byggnadsingenjörer, förskollärare eller industriarbetare så kommer deras yrkesliv att vara kantade av ettor och nollor. Regeringen arbetar nu målmedvetet för att skolan ska sluta digitala klyftor och ge alla elever de kunskaper och färdigheter man behöver för livet och arbetslivet.

Det handlar också om vilket land Sverige kan vara. Tekniskt kunnande och digital kompetens blir allt mer avgörande för att människor ska kunna hävda sig på arbetsmarknaden, men också för att länder ska kunna hävda sig i den globala ekonomin.

En av näringslivets största utmaningar är att rekrytera rätt kompetens för att kunna fortsätta bedriva en kvalificerad och globalt konkurrenskraftig verksamhet med bas i Sverige. Denna bild bekräftas av SCB som förutspår att det kommer att saknas 100 000 ingenjörer och yrkesutbildade inom teknik i Sverige år 2030. I regeringens industrisamtal har industrin lyft oro över att skolans teknikämne idag ofta får en undanskymd plats i skolan.

Detta bekräftas också av Skolinspektionen som 2014 genomförde en kvalitetsgranskning av teknikundervisningen och då drog slutsatsen att teknikämnet alltför sällan utgår från elevernas intressen, behov och erfarenheter och inte blir tillräckligt intressant för eleverna. Det konstateras att skolor och lärare av olika anledningar har svårt att skapa de förutsättningar som krävs för att eleverna ska kunna utveckla de förmågor som anges i kursplanen.

Skolinspektionens granskning visar att flera skolor har avsatt mindre än 100 timmar för detta under hela grundskolan. Det räcker inte.

Om inte ungas tekniska intresse tas till vara och får växa drabbar det industrins kompetensförsörjning, men också skolans egen. På samma sätt som vi har brist på ingenjörer har vi en särskilt allvarlig brist på lärare i teknik- och naturorienterade ämnen.

Det enda sättet att långsiktigt möta en sådan utmaning börjar just i skolan.

I samband med att regeringen lägger fram förslag på en stadiindelad timplan lyfter vi därför teknikämnet och avsätter en egen garanterad undervisningstid för teknikämnet om minst 200 timmar i grundskolan. Eleverna ska få den teknikundervisning de har rätt till och behöver för framtiden.

Regeringen har också gett Skolverket i uppdrag att ta fram förslag till nationella IT-strategier för skolan. I de redovisade förslagen ges underlag för hur programmering kan göras till ett viktigt inslag i undervisningen i framför allt matematik och teknik, men även i ämnen som samhällskunskap.

Programmering i den bredare bemärkelsen går inte bara ut på att skriva kod utan handlar även om kreativ problemlösning, logiskt tänkande och strukturerat arbetssätt. Genom att eleverna får bekanta sig med programmering som en naturlig del av undervisningen skapas också förutsättningar för en jämnare könsfördelning i utbildnings- och yrkesval längre fram.

Ett synliggjort teknikämne med säkrad undervisningstid och programmering som en naturlig del av flera ämnen kan ge eleverna grundläggande kunskaper för att kunna hantera sin vardag.

Det ger ett av de nödvändiga och efterfrågade svaren på hur vi möter företagens långsiktiga kompetensförsörjning. Det moderniserar Sverige och är ännu ett viktigt steg i regeringens samhällsbygge.

Gustav Fridolin, utbildningsminister (MP)

Mikael Damberg, näringsminister (S)

Debattartikel från Utbildningsdepartementet

Det finns inga 'sistelärare' - Varje lärare gör viktiga insatser i den svenska skolan

Publicerad 22 augusti 2016 Uppdaterad 22 augusti 2016

Gustav Fridolin och Helene Hellmark Knutsson,
debattartikel, Helsingborgs Dagblad, 18 augusti 2016
Alla lärare som stannar och utvecklas i yrket kan komma
i fråga för en extra statlig löneförhöjning.

Den svenska modellen bygger på en skola som ger alla elever, oavsett bakgrund, tillgång till kunskap och lärande som rustar dem för livet och arbetslivet.

Att utveckla skolan genom att förbättra kunskapsresultaten är ett måste om Sverige ska vara en ledande kunskapsnation.

Nyckeln för att vända utvecklingen i den svenska skolan är rätt förutsättningar för skickliga och engagerade lärare. Från dag ett har regeringen därför prioriterat arbetet för att vända de sjunkande skolresultaten och möta den lärarbrist Sverige står inför.

Vår regering vill lämna den skoldebatt där ansvariga för skolan på olika nivåer pekat på varandra istället för att ta gemensamt ansvar. För att vi tillsammans ska klara att möta den stora lärarbristen behöver vi värdera läraryrket högre och förbättra arbetsmiljön. Regeringen behöver vara med, inte bara i ord utan också i handling.

I somras trädde lärarlönelyftet i kraft, en viktig satsning som ska fördela 3 miljarder kronor på årsbasis för högre lärarlöner och få fler att vilja bli lärare. Satsningen ligger i linje med våra vallöften om att staten ska ta ansvar för höjda lärarlöner.

Lärlönelyftet är inte ett nytt karriärsteg för vissa lärare, utan en lönehöjning som är utformad för att främja bättre resultat i skolan. Det måste finnas en löneutveckling för dem som har jobbat i yrket och därmed har mer kunskap och erfarenhet än dem som är nyutexaminerade. Man ska inte behöva byta arbetsgivare för att få upp sin lön. Det ska finnas tydliga och transparenta kriterier för vad löneutvecklingen ska baseras på.

Utgångspunkterna för kriterierna i lärlönelyftet är framtagna inom nationell samling för läraryrket där skolans parter ingår. Kriterierna har förhandlats fram av parterna i dialog med regeringen. De motsvarar just den typen av arbetsuppgifter erfarna lärare i alla tider tagit på sig, men tidigare inte värderats för. Regeringen följer nu noga genomförandet av satsningen och den diskussion som finns på skolorna om lärarnas löneutveckling.

Skolhuvudmännen är lönebildare och lönesättare. Inget i den reform lärlönelyftet utgör hindrar dem från att ge fler en bättre löneutveckling. Tvärtom är det välkommet eftersom löneutvecklingen har varit eftersatt under många år.

Lärarna har själva förhandlat fram så kallade sifferlösa centrala avtal vilket innebär att man lokalt förhandlar om löneökningar som sedan sätts individuellt. Statens sökbara medel räcker till cirka 60 000 lärare. Det är en bra start, men arbetet för bättre löneutveckling måste fortsätta lokalt om vi ska behålla våra skickliga lärare och få fler att både välja och vilja vara kvar i yrket.

Lärlönelyftet är en extraordinär insats som görs för att vända en utveckling där lönerna halkat efter länge. Vi har förståelse för att det kan uppstå utmaningar på enskilda skolor då alla lärare inte får del av just den här satsningen. Men det finns inga "sistelärare", så som skolledningen på Malmö latinskola skriver i ett öppet brev till utbildningsministern (Aktuella frågor 14/8).

Varje lärare gör viktiga insatser i den svenska skolan. De statliga lönesatsningarna för lärare innebär att alla lärare som stannar och utvecklas i yrket kan komma i fråga för en extra statlig löneförhöjning. Det är tydligt när vi ser volymerna av satsningarna.

Tillsammans med karriärtjänsterna når, fullt utbyggt, statliga lönesatsningar en mycket stor andel av legitimerade lärare i till exempel grundskolan och gymnasiet. Därtill kommer andra insatser som handlar om lärares arbetsmiljö och arbetsbelastning. Med anledning av detta har regeringen tagit initiativ till

den nationella samlingen för läraryrket där samtliga huvudaktörer inom skolan deltar för att hitta lösningar. Det har redan inneburit att lärarlönelyftet blivit verklighet.

Vår regering har brutit med nedskärningspolitiken i skolan, sedan vi tillträdde har antalet pedagogisk personal i skolan ökat med 13 000 personer.

Nu fortsätter samtalen för att stärka läraryrkets attraktivitet. Fler ska välja att bli lärare, fortsätta i yrket eller återvända, och lärare ska kunna utvecklas och växa i sin profession. Yrket ska värderas högre i lön och god arbetsmiljö.

Lärare och skolledare måste få de verktyg och den respekt de behöver för att utöva sitt yrke. Regeringen har skolan som prioritering och har hittills gjort många satsningar för skolan och läraryrket. Det är ett arbete som kommer att fortsätta för att nå högre kunskapsresultat genom en jämlik skola och ett attraktivt läraryrke.

utbildningsminister Gustav Fridolin (MP)

Helene Hellmark Knutsson (S), minister för högre utbildning och forskning

Debattartikel från Utbildningsdepartementet

Så ska skolan hantera den växande psykiska ohälsan

Publicerad 17 augusti 2016 Uppdaterad 17 augusti 2016

DN Debatt 17 augusti 2016 Sedan 1990-talet har den psykiska ohälsan ökat kraftigt, vart femte barn mår dåligt. Lärare och rektorer behöver bättre stöd i arbetet med att möta dessa elever. En stark elevhälsa, trygg arbetsmiljö och ett medvetet pedagogiskt arbete kan vara avgörande i det arbetet.

Sverige har aldrig varit rikare, men våra barn mår allt sämre. Sedan 1990-talet har den psykiska ohälsan ökat kraftigt, vart femte barn mår dåligt. Bland elever som inte når kunskapskraven märks nyanlända som gått kort tid i svensk skola och elever som inte fått tillräckligt stöd i tid, men också elever som drabbas av psykisk ohälsa. För att vända kunskapsutvecklingen i skolan måste vi ge eleverna rätt förutsättningar för att lära. Under höstterminen kommer skolor kunna ta del av statliga medel för att bygga ut elevhälsan. Det är viktigt för alla elever, och för skolans möjligheter att nå de elever som i dag har det svårast.

Runt om i landet väntar lärare in sina klasser. Dagarna innan skolstart används till att planera lektioner och lära av varandras pedagogiska metoder. Elever har olika förutsättningar för lärandet och lärarens profession ligger mycket i kompetensen att ge olika elever lika förutsättningar att erövra kunskap.

Det handlar bland annat om att nå elever med psykisk ohälsa. Lärare brottas då med de riktigt svåra frågorna: Hur når man fram till en elev som mår för dåligt för att koncentrera sig? Hur övertygar man en tjej som inte vågar vara öppen med sin kärlek om nyttan med ekvationer? Hur möter man ett barn som haft det så jobbigt hemma under lovet att oron för vad som ska hända

när den här skoldagen är slut gnager sig genom schemat?

Ansvar för att uppfostra och ge barn trygghet är föräldrarnas, inte lärarnas. Skolan är ingen rastplats från livets svårigheter utan platsen där man ska nå kunskaperna man behöver i livet. Kunskapsuppdraget är huvuduppdraget, och just därför måste skolan möta eleverns olikheter.

Psykisk ohälsa handlar inte om var man kommer ifrån, den handlar om hur man mår. Den drabbar unga med alla bakgrunder, och har olika skäl. En del studier pekar på en oro som växer när ungas självbild och kravbild inte möts. De många möjligheterna blir lätt till stora krav när man matas med bilder av vad det är att vara lyckad. Andra pekar på att även om Sverige är ett bra land att leva i, så är vi del av en otrygg värld. Den som själv har släkt i ett krigshärjat land kan inte lämna tankarna på dem utanför klassrummet. När världen krymper kan krig eller klimatförändringar väcka en existentiell ångest, även hos de yngsta.

Stress hos föräldrar riskerar att bli stress hos barnen. Och medan en förälder stressas av kraven på att skjutsa till alla barnens fritidsaktiviteter, stressas en annan av att inte ha råd med barnens fritidsaktiviteter. Samtidigt som Sverige blivit rikare har klyftorna växt. Vi har områden där det är vanligare bland vuxna att sakna ett jobb än att ha ett. En del unga som känner oro gör det för familjens ekonomiska situation. Andra oroas över om man alls kommer kunna få ett jobb och makt över sitt liv som vuxen. Det finns unga som tidigt dras in i en destruktiv eller kriminell miljö. Utslagningen drabbar då inte bara de som slås ut, klyftornas konsekvenser påverkar tryggheten också för den som växer upp med bättre förutsättningar.

Skolan är ingen rastplats från livets svårigheter utan platsen där man ska nå kunskaperna man behöver i livet. Kunskapsuppdraget är huvuduppdraget, och just därför måste skolan möta eleverns olikheter.

Skolan är en spegel av samhället. Det innebär att allt vi gör för att minska klyftor och öka ungas trygghet också underlättar för skolans kunskapsuppdrag. Höjt underhållsstöd för ensamstående föräldrar och glasögon till barn som behöver det är inte bara god välfärdspolitik, det är kunskapspolitik. Samtidigt har skolan aldrig nöjt sig med att bara spegla samhället, skolan bygger samhället. När klyftor växer ska skolan överbrygga klyftor. Kärnan i ett kunskapsamhälle är att alla barn, oavsett uppväxtvillkor, ska få en ärlig chans.

Skolan kan stärkas för att ge lärare och rektorer bättre stöd i arbetet med att

möta elever som mår eller riskerar att må dåligt. En stark elevhälsa, trygg arbetsmiljö och ett medvetet pedagogiskt arbete kan vara avgörande för eleverna som lever bakom statistiken om den växande ohälsan.

- När elevhälsan fungerar som bäst når den eleverna redan i ett förebyggande arbete. Det kan ha stor betydelse för skolresultaten. Men i dag saknar elevhälsan ofta resurser och blir otillgänglig. Regeringen anslår nu medel för fler anställda och stärker kvalitet och det är viktigt att de når fram. Det ger också lärare mer tid att vara just lärare. Lärarens uppgift är det pedagogiska arbetet, när elever behöver annat stöd måste man som lärare kunna arbeta tillsammans med psykolog och kurator.
- Arbetsro i klassen och trygghet på rasten och nätet är avgörande för både elevers lärande och självkänsla. Ingen ska behöva uppleva mobbning på sin arbetsplats. Vi har skolor i Sverige som lyckas bra i arbetet med att bygga trygga miljöer, men kunskapen har inte alltid spridits i skolsystemet. På regeringens uppdrag byggs nu långsiktiga nationella skolutvecklingsprogram upp. Det ska ge skolor möjlighet att lära av varandra i arbetet mot mobbning. Gemensamt respekterade ordningsregler kan spela stor roll för arbete mot såväl kränkningar som störande moment i undervisningen. Vi följer upp arbetet med ordningsregler för att kunna stärka råden och stödet till skolorna. Ohälsan drabbar tjejer och unga hbtq-personer hårdare. I de nationella skolutvecklingsprogrammen ges också stöd i arbetet med jämställd och normkritisk pedagogik. Elever ska ha samma utrymme oavsett kön och aldrig behöva bli osynliggjorda i lärsituationen.
- Trygga elever har bättre chans att nå kunskapskraven, och det omvända gäller också. Kunskap ger trygghet. Elever som inte i tid får det stöd man behöver i lärandet, riskerar att få allt svårare att tillgodogöra sig undervisningen. Det bryter inte bara ner resultaten, utan också självförtroendet. Regeringens läsa-skriva-räkna-garanti ska ge elever rätt till stöd i tid och säkerställa att små hinder inte växer till stora problem. Mer specialpedagogik är bra för alla elever och särskilt betydelsefullt för barn med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning, en annan grupp unga som i dag är överrepresenterad i ohälsan.

I slutändan handlar allt om lärarens tid med eleverna. Lärandet uppstår i relationen mellan lärare och elev, och när fler elever mår sämre blir det arbetet svårare. Vi bryter nu med nedskärningarna. Under förra regeringen skars nästan 10 000 medarbetare bort från skolan. Vi har anställt 13 000 pedagogiska medarbetare. Med stor och allvarlig lärarbrist betyder det mycket.

Sverige ska återbygga en stark skola som ger alla elever de kunskaper man behöver för livet. Skoldebatten måste handla om vilka kunskaper våra elever får med sig. För att stärka prestationerna måste vi stärka de som ska prestera. Eleverna måste våga tro på sig själva, klara att arbeta hårdare, och må bra i skolan. Skolan är den viktigaste investeringen i samhällsbygget.

Utbildningsminister Gustav Fridolin (MP).

Debattartikel från Utbildningsdepartementet

Bred överenskommelse om nyanlända elever i friskolor

Publicerad 27 maj 2016 Uppdaterad 27 maj 2016

Dagens Samhälle Debatt 27 maj 2016. Skolverkets statistik visar att tio procent av skolorna har tagit emot hälften av de nyanlända eleverna. För att ge eleverna en bra start i Sverige måste skolväsendets samlade resurser användas bättre. Därför presenterar regeringen, Moderaterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna i dag gemensamt ett förslag för att underlätta mottagandet i skolorna.

Under 2015 såg vi, på kort tid, en kraftig ökning av antalet människor som sökte sig till Sverige på flykt undan krig och förföljelse. Många av dem som har sökt asyl i Sverige är barnfamiljer och ensamkommande barn, vilket i flera kommuner har lett till en stor ökning av antalet elever på kort tid. Detta ställer höga krav på hur vi tar emot och välkomnar människor in i det svenska samhället.

Det är av yttersta vikt att de barn och unga som kommit hit får en bra utbildning. Det är viktigt för den enskildes möjligheter att delta aktivt i samhälls- och arbetslivet och kunna förverkliga sina drömmar. Det är naturligtvis också viktigt för Sverige att de barn som nu har kommit hit får rätt verktyg för att kunna bidra till utvecklingen av en konkurrenskraftig kunskapsnation.

Därför är det oroande att Skolverkets statistik visar att ansvaret för att välkomna dessa elever är så ojämnt fördelat. Tio procent av skolorna har tagit emot hälften av de nyanlända eleverna. För att de nya eleverna ska få en bra start i Sverige krävs att vi utnyttjar skolväsendets samlade resurser på

ett bättre sätt.

Som ett led i detta presenterar vi i dag ett gemensamt förslag för hur fler skolor ska kunna vara med och dela på ansvaret. Propositionen syftar till att ge friskolor större möjligheter att ta emot elever som har bott i Sverige så kort tid att de inte haft möjlighet att stå i kö. Friskolornas Riksförbund har länge efterfrågat en ändring av lagstiftningen för att fler skolor ska kunna vara med och ta sitt ansvar.

I dag är det svårt för friskolor med kö och anmälningstid som urvalsgrund att ta emot elever som nyligen kommit till Sverige. De friskolor som inte har någon kö kan redan i dag bereda plats för de elever som nyligen kommit hit. Men vi vet att många fristående skolor med kö också gärna vill vara med och dela på ansvaret. I den värsta flyktingkatastrofen sedan andra världskriget måste vi säkerställa att alla skolor som vill också har möjlighet att hjälpa till.

Propositionen föreslår att en huvudman för en fristående förskoleklass, grundskola eller grundsärskola som använder anmälningstid som en urvalsgrund bör kunna ta emot en särskild kvot elever som ges företräde framför övriga sökande. Denna kvot bör avse elever som varit bosatta i landet kortare tid än två år före starten av det aktuella läsåret och som därmed inte haft samma möjlighet som andra att ställa sig i kö till en skola. Utredningen om utbildning för nyanlända föreslog att en sådan kvot bör vara fem procent av det totala elevantalet. Vi är överens om att detta är en rimlig avvägning mot bakgrund av att det motsvarar andelen nyanlända i skolan om alla skolor tog ett jämt fördelat ansvar.

Alla friskolor som vill ska kunna använda sig av dessa regler som baseras på frivillighet. De föreslås vara tillfälliga eftersom de har tagits fram för att hantera ett extraordinärt läge för svensk skola och att en utvärdering kommer att behövas för att bedöma huruvida regleringen behöver permanentas. De nya reglerna föreslås träda ikraft den 1 november 2016.

Det är viktigt att betona att femprocentkvoten inte är styrande för elevsammansättningen. Kvoten på fem procent begränsar alltså endast hur stor andel av det totala elevantalet som vid varje terminsstart får antas till en skola med undantag från ordinarie antagningsregler. Det innebär också att de nya reglerna inte kommer att påverka elever som redan i dag går i en skola.

Mer kan dock behöva göras i fler skolor. Många kommuner arbetar redan för att fler skolor ska vara med och dela på ansvaret. Det finns anledning för kommunerna att lära av varandra och ta vara på de goda exempel som finns

runt om i landet. För att underlätta detta arbetar vi vidare för att uppfylla resterande delar av migrationsöverenskommelsen, exempelvis vad gäller att kommuner till större del ska kunna placera elever i andra skolor än de närliggande.

Lärare, rektorer och kommuner gör redan i dag ett stort och imponerande arbete för att ge de barn som kommit till vårt land en plats i skolan. Men den största uppgiften ligger fortfarande framför oss. Därför gör vi nu gemensamt denna förändring som sammantaget kommer att bidra till att fler skolor kan ta ett större ansvar för att välkomna nya elever och ge dem en bra start i Sverige. Naturligtvis behövs fler insatser för att säkra förmågan i det svenska mottagandet av asylsökande och stärka etableringen av nyanlända. Vi fortsätter att ta gemensamt ansvar för denna stora uppgift inom ramen för den överenskommelse som vi ingick i höstas.

Gustav Fridolin, utbildningsminister (MP)

Lena Hallengren, utbildningspolitisk talesperson (S)

Camilla Waltersson Grönvall, skol- och utbildningspolitisk talesperson (M)

Ulrika Carlsson, utbildningspolitisk talesperson (C)

Christer Nylander, skolpolitisk talesperson (L)

Annika Eclund , utbildningspolitisk talesperson (KD)

Debattartikel från Utbildningsdepartementet

Enighet om fem punkter för att stärka läraryrket

Publicerad 10 maj 2016 Uppdaterad 10 maj 2016

Dagens Nyheter Debatt 10 maj 2016 Nationell samling för läraryrket. För att stärka lärare och rektorer i sin profession vill vi satsa på fem punkter: karriärtjänster på vetenskaplig grund, vårda behörighetsreformen, frigör lärartid, ge skolledare bättre förutsättningar och ge nya lärare en bra introduktion, skriver företrädare för regeringen, lärarfacken, SKL och idéburna skolor.

Svensk skola har många styrkor. Hundratusentals lärare och skolledare arbetar hårt varje dag för att ge barn och elever en bra undervisning. Det är denna kompetens och detta engagemang som måste tas tillvara när vi ska bygga en skola där alla Sveriges elever får den tid och det stöd de behöver och har rätt till. Detta har varit utgångspunkten för regeringens initiativ "Nationell samling för läraryrket" där vi har fört samtal om hur läraryrkets attraktivitet kan öka. Idag är vi stolta över att tillsammans kunna presentera en rad förslag som regeringen kommer att gå vidare med.

I de länder som har lyckats vända utvecklingen i skolan har de centrala aktörerna jobbat tillsammans, utifrån gemensamma utgångspunkter och mål. Det har vi inte lyckats med i Sverige. Samtidigt har den politiska debatten handlat om sådant som egentligen är lärarnas eller rektorernas ansvar. Följden har blivit reformer som varit svagt förankrade i skolans beprövade erfarenhet och i forskningen, och ett läraryrke som tappat i status.

Den nationella samlingen för läraryrket har brutit med den traditionen. Inom ramen för denna möts vi som är ansvariga för skolans utveckling och våra samtal har redan gett resultat. Under året som gått har vi tagit fram kriterierna för Lärarlönelyftet, en omfattande reform på 3 miljarder på

årsbasis som syftar till att vända kunskapsresultaten i skolan och öka läraryrkets attraktivitet genom höjda lärarlöner.

På samma sätt arbetar regeringen i dialog med parterna inom den nationella samlingen för att statliga medel avsatta för skolan ska nå fram och kunna användas på det sätt som ger störst effekt utifrån de lokala förutsättningarna. Till exempel bygger statsbidraget till lågstadiet på lokala rekryteringsstrategier, och när medlen nu förstärks med sammanlagt 800 miljoner per läsår har det tydliggjorts att medlen, förutom att användas för att anställa fler lärare, ska kunna användas för till exempel lärarassistenter om det ger lärarna mer tid för sitt arbete. Ett särskilt utvecklingsarbete pågår mellan SKL och regeringen för att medel till elevhälsan ska stärka kvalitet och organisationsutveckling. Regeringen har träffat facken för att bereda förslag om hur man stödjer huvudmän som vill anställa lärarassistenter och aviserar i budgetpropositionen att samtalen fortsätter om hur medel för att avlasta lärarna kan användas på ett effektivt sätt i skolan.

Nu fortsätter samtalen för att stärka läraryrkets attraktivitet. Fler ska välja lärarbanan och vilja fortsätta i yrket eller komma tillbaka till yrket, och lärare ska kunna utvecklas och växa i sin profession. Yrket ska värderas högre i lön och god arbetsmiljö. Lärare och skolledare måste få de verktyg och den respekt de behöver för att utöva sitt yrke.

I nästa steg av nationell samling är vi överens om att stärka lärare och rektorer i sin profession genom följande:

Karriärtjänsterna behöver främja skolutveckling på en vetenskaplig grund. Förstelärare och lektorer ska ha tydliga och goda förutsättningar för uppdraget att utveckla och förbättra undervisningen. Karriärtjänstsystemet ska få större legitimitet i lärarkåren som helhet, och kunna fungera i både stora och små skolor samt i skolor med särskild pedagogik eller profil.

Legitimations- och behörighetsreformen ska vårdas. Alla elever har rätt att möta kunniga, engagerade och behöriga lärare. Utifrån detta och de erfarenheter som nu kan dras tas justeringar av förordningen som styr legitimationen fram i dialog med fackförbund och huvudmän. Detta inkluderar att ta fram en tidplan för hur fritidspedagoger, modersmåls lärare och yrkeslärare framöver kan inkluderas i behörighetssystemet.

Tid ska frigöras så att lärare kan vara lärare. Regeringen har minskat antalet nationella prov i grundskolan och förbereder en digitalisering av de nationella proven samt fortsatt analys av provutredningens förslag. Det är

viktigt att minska den administrativa börda som tar fokus från lärares huvuduppdrag. Därför ska metoder som lyckats minska administrationen och öka tiden att skapa kvalitet i undervisningen samlas och spridas vidare. Ett område som regeringen just nu bereder är förslag som kan bidra till huvudmännens arbete med att anställa andra yrkeskategorier för att avlasta lärarna.

Skolledare ska få bättre förutsättningar för sitt pedagogiska ledarskap. Skolledarna ska kunna organisera arbetet på skolan och utveckla det pedagogiska ledarskapet för att värna lärarnas huvuduppdrag. Det kommer i samma sammanhang att utredas hur förskolechefer kan bli rektorer också i lagens mening.

Alla nya lärare ska få en bra introduktion i läraryrket. Huvudmännen ansvarar för att genomföra och utveckla ett introduktionsår av hög kvalitet. Parterna inom kommunerna har identifierat frågan som viktig för att nya lärare ska stanna i yrket och har kommit överens om att introduktionen ska förbättras. Regeringen är beredd att lyssna på de eventuella behov av regeländringar som kan finnas.

Regeringen utser inom kort en utredare som får i uppdrag att i dialog med parterna arbeta fram de förslag som nu behövs för att förverkliga dessa fem punkter.

Parallellt fortsätter mötena inom Nationell samling för läraryrket och arbetet på andra områden för att stärka läraryrket.

Vi ser ett behov av vissa justeringar av examensbeskrivningarna för lärar- och förskollärorexamina. Det behöver bland annat ses över hur en mer attraktiv ämneslärarutbildning kan skapas, för att få fler att söka och för att minska avhoppet som bedöms vara särskilt stora inom denna utbildning. Ett förslag på en förändrad ämneslärarutbildning har varit på remiss och regeringen tar nu frågan vidare genom dialog inom ramen för Nationell samling för läraryrket.

Regeringen bygger nu ut lärarutbildningarna med 2 300 platser och ser över behoven av ytterligare utbyggnad samtidigt som kvaliteten förstärks. Att gå från en annan karriär till att bli lärare måste också bli enklare och mer attraktivt. Därför öppnas fler möjligheter för den som har annan akademisk utbildning att bli lärare genom att läsa in en kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) under tiden man jobbar i skolan. Dessutom förbättras förutsättningarna för yrkeslärare att bli behöriga och för lärare att få

kompetens i Svenska som andraspråk eller som speciallärare inom Lärarlyftet. Men även andra förändringar kan behövas för att få fler lärare.

Vi måste också ta tillvara kompetensen hos de som kommer till Sverige med utländsk lärarerfarenhet. Tillsammans har vi därför tagit ansvar för att bygga upp snabbspår för lärare med utländsk utbildning och vi bereder förslag för hur nyanlända med yrkeserfarenhet från skolan snabbare ska kunna börja jobba i skolan. Genom fjärrundervisning kan lärares kompetens komma fler till del och villkoren att arbeta som studiehandledare eller modersmåslärare förbättras. Huvudmännen ansvarar sedan för att ge sina lärare goda förutsättningar att läsa in behörigheten, och ska säkerställa att nyanlända och andra elever som har rätt till studiehandledning och modersmålsundervisning får den.

Det finns inga snabba lösningar som ensamman löser lärarbristen och vänder utvecklingen i skolan. Det krävs fortsatt hårt arbete och insatser på både kort och lång sikt. Vi behöver utföra det arbetet för att stärka vårt samhällsbygge och möta våra samhällsutmaningar – för det är i skolan som lärarna lägger grunden för Sveriges framtid. Vi tar nu gemensamt ansvar för att fler ska ta chansen att välja läraryrket och se hur fantastiskt det kan vara att med rätt förutsättningar arbeta i skolan.

Gustav Fridolin, utbildningsminister (MP)

Helene Hellmark Knutsson, minister för högre utbildning och forskning (S)

Aida Hadzialic, gymnasie- och kunskapslyftsminister (S)

Johanna Jaara Åstrand, ordförande Lärarförbundet

Bo Jansson, ordförande Lärarnas Riksförbund

Lena Micko, ordförande Sveriges Kommuner och Landsting

Matz Nilsson, ordförande Sveriges skolledarförbund

Håkan Wiclander, ordförande Idéburna skolors riksförbund

Regeringskansliet

Debattartikel från Statsrådsberedningen, Utbildningsdepartementet

"Vi satsar 10 miljarder per år på välfärden"

Publicerad 05 april 2016 Uppdaterad 05 april 2016

Debattartikel av statsminister Stefan Löfven, utbildningsminister Gustav Fridolin och partiledare Jonas Sjöstedt (V), Aftonbladet Debatt, den 4 april 2016.

Varje dag går 1,3 miljoner svenskar till ett jobb i välfärden – en skola, ett äldreboende, en förskola eller ett sjukhus. De utbildar våra barn, tar hand om oss när vi blir sjuka, och ger våra äldre vård och livskvalitet. Det är de som utgör välfärdens stolta ryggrad. Med rätta är välfärden något av det vi svenskar är mest stolta över. Vår generella välfärd omfattar alla, såväl gammal som ung och fattig som rik, och är en viktig del i det som har byggt Sverige starkt.

Den starka välfärden bidrar till att Sverige är ett av världens mest jämlika länder med relativt små klyftor människor emellan där vi varje dag arbetar för att alla barn ska få en lika bra start i livet. Till stor del har vi också välfärden att tacka för att Sverige har EU:s högsta sysselsättningsgrad. Tack vare en utbyggd förskola och äldreomsorg kan många fler gå till jobbet eller studierna. Välfärden bidrar på så sätt till arbete och tillväxt i hela vårt land.

I det senaste riksdagsvalet valde svenska folket samhällsbygge framför stora skattesänkningar och nedskärningar. Och sedan regeringen tillträdde har prioriteringen varit mer pengar till fler lärare i skolan och mer personal i vården och omsorgen. Viktiga satsningar har gjorts på kvinnors hälsa, på arbetet för bättre psykisk hälsa bland barn och unga vuxna. Vi har infört kostnadsfria läkemedel för barn. Två miljarder kronor per år stärker bemanningen i äldreomsorgen. Resurserna till skolan har stärkts med åtta miljarder bara i år.

Samtidigt har vi minskat budgetunderskotten kraftigt. I höstas tillförde vi ytterligare tio miljarder kronor till Sveriges kommuner och landsting i en tillfällig satsning.

Men tillfälliga pengar räcker inte. Regeringen och Vänsterpartiet kommer att fortsätta att prioritera att anställa fler i välfärden. En fungerande välfärd är viktig för alla, inte minst för kvinnor, som fortfarande ofta får ta huvudansvaret för barn och hem. Fler anställda innebär också bättre arbetsvillkor för de som arbetar inom välfärden.

Därför kommer vi redan i höst att lägga förslag om att permanent investera tio miljarder kronor per år för ökad kvalitet och fler anställda i välfärden. Det ger kommuner och landsting långsiktiga planeringsförutsättningar så att de kan fastanställa och utveckla välfärden för framtiden. Många kommuner står också inför stora investeringar i nya skolor och förskolor.

Välfärds miljarderna ska inledningsvis särskilt stötta de kommuner och landsting som har störst behov av investeringar när Sverige växer. Men kommuner och landsting behöver också göra sitt för att säkra hög kvalitet i välfärden även på lång sikt.

En stark och generell välfärd är en viktig del av den svenska modellen. En modell, som oroväckande nog, flera aktörer nu vill avveckla. De borgerliga partierna vill inte bara sänka lönerna för de som börjar jobba i välfärden, något som riskerar att sprida sig till stora grupper svenska löntagare. Deras förslag på skattesänkningar kommer oundvikligen innebära nya nedskärningar i skolan, äldreomsorgen och förskolan.

Under åtta år sänkte den tidigare regeringen skatterna med 140 miljarder kronor. Följden blev ett stort hål i de offentliga finanserna. Men också en eftersatt välfärd och större ojämlikhet. Det gick inte att sänka skatterna så mycket utan att det också märktes i barnens skola, i vården och i äldreomsorgen.

Skolresultaten försämrades, personal skars bort från skolan, och antalet anställda i välfärden i förhållande till befolkningen minskade. 140 000 svenskar, varav de flesta kvinnor, har tvingats gå ned i arbetstid för att vårda anhöriga på grund av att välfärden brister. Det är mycket oroväckande signaler.

Nu föreslår de fyra borgerliga partierna ytterligare sammanlagt 64 miljarder kronor i skattesänkningar med ytterligare nedskärningar i välfärden som

följd. Samtidigt meddelar Sverigedemokraterna att de vill stödja en borgerlig budget, oavsett vilka försämringar den innebär för vanliga människor. Det är en nedskärningspolitik som vi aldrig kan acceptera.

De tio välfärds miljarderna skapar nya jobb i hela landet och innebär många fler lärare, undersköterskor, socialsekreterare och andra viktiga yrkesgrupper i välfärden.

Det ger dem som jobbar inom skola och förskola mer tid för varje barn. Det ger anställda i hemtjänsten möjlighet att sitta ner och prata en stund och inte alltid vara tvungen att rusa vidare. Det ger ökad tillgänglighet i sjukvården. Förutsättningarna i socialtjänsten att utföra ett bra jobb blir bättre. Kommuner och landsting kan samtidigt förbättra arbetsmiljön och arbetsvillkoren så att också verksamhetsutvecklingen stärks.

Välfärds miljarderna ger också kommunerna ännu bättre förutsättningar att använda sig av extratjänster och traineejobb och bidra till att pressa ned arbetslösheten ytterligare. Tillsammans med redan genomförda investeringar motsvarar regeringens och Vänsterpartiets ökade tillskott till kommuner och landsting en möjlig ökning på över 30 000 sysselsatta i välfärden. Det tar oss ett steg närmare målet om EU:s lägsta arbetslöshet.

Generella statsbidrag bör vara utgångspunkten när staten tillför pengar till kommunsektorn. Regeringen vill minska det totala antalet styrsignaler som kommuner och landsting möter. Den här investeringen i vår gemensamma välfärd kommer att ge dem större möjligheter att utforma verksamheter efter lokala förutsättningar.

Välfärds miljarderna stärker Sverige. Regeringen har tillsammans med Vänsterpartiet påbörjat ett investeringsprogram på 60 miljarder per år. Det är det största samhällsbygget Sverige har gjort på flera decennier, och redan nu syns flera ljuspunkter i samhället: arbetslösheten pressas ner, skolorna anställer tusentals fler och Sverige leder klimatomställningen. Svensk ekonomi utvecklas starkt.

Med den svenska modellen som grund och moderniseringen som verktyg skapar vi ett hållbart samhällsbygge, där ingen lämnas efter och ingen hålls tillbaka.

Stefan Löfven, statsminister
Gustav Fridolin, utbildningsminister
Jonas Sjöstedt, partiledare (V)

Debattartikel från Utbildningsdepartementet

10 miljarder till kommunerna

Publicerad 05 januari 2016 Uppdaterad 05 januari 2016

Dalarnas tidningar 5 januari 2016 Vi kan vara stolta över Sverige. I en mycket svår tid genomför vårt land just nu den största humanitära insatsen sedan andra världskrigets slut. I våra skolor, på myndigheter, i föreningar och församlingar arbetar människor hårt, varje dag, för att välkomna barn och vuxna som flytt oljefatsbomber och IS-terror.

Det är imponerande. Vi har lärt oss av hur vi lyckats förr. Sverige blev en fristad för många som lämnade sina hem i diktaturens Chile eller krigets Balkan. I dag är de som kom då med och bygger vårt land. De som nu flyr av desperation ser en framtid i vårt land. För barnen handlar mycket av framtiden i Sverige om trygghet och att få en bra utbildning. De som kommer vill vara med och bidra, med en bra skola ges den möjligheten.

Staten måste nu göra sitt för att lärare och rektorer ska kunna klara sitt uppdrag. Genomtänkta system krävs så att skolor med bäst förutsättningar i varje kommun får möta de nyanlända. Reglerna kommer att ändras för att göra det enklare att ta hjälp av friskolor i arbetet. Genom Skolverket görs insatser både för att ge stöd till lärare och rektorer i kompetensutveckling, och mer direkt till de skolor som gör det allra största jobbet.

Elever ska mötas på den kunskapsnivå som var och en befinner sig på. Kartläggningen av nyanländas kunskaper behöver fungera och kommunerna ska få bättre ersättning och möjligheter att samverka med varandra. Skolor måste få de resurser som krävs. Från nästa år höjer vi schablonen för att möta nyanlända. I år för vi över nästan 10 miljarder till de kommuner som tar det största ansvaret.

Det är viktigt att kommunerna säkerställer att resurser som behövs når fram

till skolan. Över 50 000 lärare har flytt Syrien. Redan före sommaren fanns 1 400 lärare i etableringsuppdraget. Deras kompetens kan tas tillvara som studiehandledare, lärare i modersmål eller ämneslärare. Reglerna för fjärrundervisning ska förbättras och kraften hos pensionerade lärare och lärarstudenter kommer att behövas.

Lärarna som nu möter varje enskild elev är del av något mycket större. Människor över hela Sverige samlas nu för att möta medmänniskor på flykt. Familjer som öppnar sina hem, läxhjälpare på asylboenden, volontärer som läser svenska med föräldrarna. Rasistiska dåd kan inte skrämma Sverige från handling, för vi vet att det är humanismen som gör att vi kan vara stolta över vårt land.

Gustav Fridolin (MP), utbildningsminister
Kerstin Lundh, ordförande MP Dalarna

Debattartikel från Utbildningsdepartementet

Investeringar som ska ge bättre förutsättningar att motverka mobbning i skolan

Publicerad 05 januari 2016 Uppdaterad 05 januari 2016

Gotlands Tidningar 29 december 2015 En majoritet av eleverna i Sverige tycker det är roligt att gå till skolan. Nio av tio upplever att lärare och elever möter varandra med respekt. Alla barn och ungdomar har rätt att känna sig trygga, att få drömma, utvecklas och få en bra utbildning. När en ung människa utsätts för mobbning i eller utanför skolan trycks barnets möjligheter tillbaka. Det kan vi aldrig acceptera.

Det görs ett stort jobb för att motverka mobbning på många skolor. Genomtänkt och dagligt arbete hos elevhälsan, lärare och rektorer vinner framgång. I internationella jämförelser är den svenska skolan ledande i att beivra mobbning i grundskolan. Men vi är aldrig färdiga så länge det finns unga som på sin arbetsplats är med om sådant ingen ska behöva uppleva eller hindras från att vara den man är eller vill vara.

Barnombudsmannen har i sina rapporter visat exempel på utsatta barn som inte vet hur de kan få hjälp och barn som saknar närvarande vuxna att vända sig till. Här behövs såväl insatser från huvudmän, enskilda skolor, som ökade kunskaper om barn- och elevombudets arbete.

Ansvaret för att motverka mobbning ligger också hos staten. Genom stora investeringar kan fler anställas i förskolan och grundskolans tidiga år. Det mer tid att se varje barn. Vi stärker också elevhälsan. Fler lärare får tillgång specialpedagogisk kompetens.

Genom uppbyggnaden av Nationella skolutvecklingsprogram sprids kontinuerligt erfarenheter och arbetssätt för att stärka skolornas värdegrund som jämställdhet, normkritik och arbete mot diskriminering och kränkande behandling.

Det här är investeringar som ska ge bättre förutsättningar att motverka mobbning och för att individualisera undervisningen. Det är såklart särskilt välbehövligt nu när också fler nyanlända barn än tidigare kommer att gå i skolan.

Vi ser hur Sveriges kommuner arbetar hårt med att ta emot barn som flytt från krig och det ställer också skolorna inför större utmaningar. Från nästa år höjs schablonen för att möta nyanlända. I år för staten över 10 miljarder till de kommuner som tar det största ansvaret. För Gotland kommun är det 6,6 miljoner plus 1,3 till vården. Det är viktigt att kommunerna säkerställer att resurser når fram till skolan.

Varje ung människa, oavsett bakgrund, ska få en bra utbildning fri från kränkningar och mobbning. Det är målet för alla oss som arbetar i eller för skolan.

Gustav Fridolin, utbildningsminister (MP)
Lisbeth Bokelund BUN
Svante Angestig GVN

Debattartikel från Utbildningsdepartementet

Så vill vi stärka förskolan

Publicerad 18 november 2015 Uppdaterad 18 november 2015

Svenska Dagbladet Debatt 17 november 2015 Även om förskolan har genomgått en fantastisk utveckling de senaste 40 åren, och det finns mycket att vara stolt över, står vi inför flera utmaningar. För att minska gruppstorlekar och öka personaltätheten har regeringen infört ett statsbidrag på 830 miljoner kronor per år från och med 2016 och gett Skolverket i uppdrag att återinföra riktmärke för barngruppernas storlek.

På onsdagen firar vi 40 år med lagstadgad förskola. Den svenska förskolan har genom medvetna politiska satsningar kommit att bli en central del av det svenska skolsystemet och en viktig verksamhet i nästan alla barns uppväxt. Det är en utveckling att vara stolt över, men det ställer också krav på förskolornas kvalitet. Därför fortsätter vi stärka förskolan genom mindre barngrupper, mer utbildad personal och ett stärkt pedagogiskt ledarskap.

Förskolelagen trädde i kraft 1975 och innebar att kommunerna blev skyldiga att erbjuda alla sexåringar avgiftsfri förskola och planera för en utbyggnad av förskoleverksamheten. Då deltog cirka 10 procent av alla barn i någon form av barnsomsorg. I dag tar de allra flesta barn i åldersgrupperna 4–5 år (93 procent) del av den pedagogiska verksamhet som förskolan erbjuder. Förskolan ger barnen en bra start och är till för barnen, men tillsammans med en bra föräldraförsäkring är utbyggnaden av förskolan det viktigaste skälet till att andelen kvinnor som kan arbeta är högre i Sverige än i de allra flesta andra länder.

Forskning visar att barn som har gått i en förskola med hög kvalitet blir bättre förberedda för skolan, har bättre språkkunskaper och visar större social kompetens jämfört med barn som inte har deltagit i förskolans

verksamhet. Detta gäller särskilt barn som kommer med tuffa uppväxtvillkor. En förskola av hög kvalitet bidrar alltså både till att stärka kunskapsresultaten och till att skapa jämlika förutsättningar inför skolstarten.

Även om förskolan har genomgått en fantastisk utveckling de senaste 40 åren och det finns mycket att vara stolt över, står vi inför flera utmaningar.

Barngruppernas storlek har ökat sedan början på 1990-talet. I stora grupper riskerar barn att inte bli sedda och inte få den tid de behöver med sina pedagoger. Forskning visar också att om gruppen blir för stor påverkas det pedagogiska innehållet. Förskollärarna riskerar att behöva välja bort önskvärda teman och arbetssätt. För att minska gruppstorlekar och öka personaltätheten i förskolan har regeringen infört ett statsbidrag på 830 miljoner kronor per år från och med 2016 och gett Skolverket i uppdrag att återinföra riktmärke för barngruppernas storlek i förskolan.

En utmaning som har fått stor uppmärksamhet den senaste tiden är bristen på utbildad personal i förskolan. För att fler ska vilja bli förskollärare och fler ska vilja fortsätta arbeta som förskollärare genomför regeringen en investering i höjda löner, stärkt kompetensutveckling och fler platser på förskollärarytbildningen. Engagerade förskollärare med tid för sitt uppdrag är centralt för elevernas kunskapsutveckling. Vi ser förskolan som en del av ett sammanhållet skolsystem och förskollärare som lärare, därför är det för oss – till skillnad från den förra regeringen – självklart att förskollärare ska inkluderas i de statliga satsningarna på läraryrket. Genom att stärka yrkesprogrammen och bygga ut vuxenutbildningen kan förskolan också få fler yrkesutbildade barnskötare.

Förskolan är i dag en egen skolform med en egen läroplan. Det ställer krav på den pedagogiska verksamheten och på det pedagogiska ledarskapet i förskolan. Regeringen genomför de kommande åren möjlighet till kompetensutveckling för förskolechefer.

Förskolan är central i vårt arbete för en jämlik skola med höga kunskapsresultat. Alla barn har rätt till en bra start på sitt lärande och med en förskola av hög kvalitet kan det bli verklighet.

Lena Hallengren (s)

ordförande i riksdagens utbildningsutskott

Gustav Fridolin (mp)

utbildningsminister

Debattartikel från Utbildningsdepartementet

Sverige ställer upp för flyktingar

Publicerad 17 november 2015 Uppdaterad 17 november 2015

Vestmanlands Läns Tidning 17 november 2015 I en mycket svår tid genomför vårt land just nu den största humanitära insatsen sedan andra världskrigets slut.

I våra skolor, på myndigheter, i föreningar och församlingar arbetar människor hårt, varje dag, för att välkomna barn och vuxna som flytt oljefatsbomber och IS-terror.

Det är imponerande. Vi har lärt oss av hur vi lyckats förr.

Sverige blev en fristad för många som lämnade sina hem i diktaturens Chile eller krigets Balkan. Idag är de som kom då med och bygger vårt land.

De som nu flyr av desperation ser en framtid i vårt land.

För barnen handlar mycket av framtiden i Sverige om trygghet och att få en bra utbildning. De som kommer vill vara med och bidra. Med en bra skola ges den möjligheten.

Staten måste nu göra sitt för att lärare och rektorer ska kunna klara sitt uppdrag. Genomtänkta system krävs så att skolor med bäst förutsättningar i varje kommun får möta de nyanlända.

Reglerna kommer att ändras för att göra det enklare att ta hjälp av friskolor i arbetet. Genom Skolverket görs insatser både för att ge stöd till lärare och rektorer i kompetensutveckling, och mer direkt till de skolor som gör det allra största jobbet.

Elever ska mötas på den kunskapsnivå som var och en befinner sig på. Kartläggningen av nyanländas kunskaper behöver fungera och kommunerna ska få bättre ersättning och möjligheter att samverka med varandra.

Skolor måste få de resurser som krävs. Från nästa år höjer vi schablonen för att möta nyanlända. I år för vi över nästan 10 miljarder kronor till de kommuner som tar det största ansvaret.

För Västerås är det 79 miljoner. Det är viktigt att kommunerna säkerställer att resurser som behövs når fram till skolan.

Över 50000 lärare har flytt Syrien. Redan före sommaren fanns 1400 lärare i etableringsuppdraget.

Deras kompetens kan tas tillvara som studiehandledare, lärare i modersmål eller ämneslärare. Reglerna för fjärrundervisning ska förbättras och kraften hos pensionerade lärare och lärarstudenter kommer behövas.

Lärarna som nu möter varje enskild elev är del av något mycket större.

Människor över hela Sverige samlas nu för att möta medmänniskor på flykt.

Familjer som öppnar sina hem, läxhjälpare på asylboenden, volontärer som läser svenska med föräldrarna. Rasistiska dåd kan inte skrämma Sverige från handling, för vi vet att det är humanismen som gör att vi kan vara stolta över vårt land.

Gustav Fridolin (mp) utbildningsminister

Markus Lindgren (mp) utbildningspolitisk talesperson Västmanland

Debattartikel från Justitiedepartementet, Kulturdepartementet,
Socialdepartementet, Utbildningsdepartementet

Nu tar vi ett samlat grepp mot mobbning

Publicerad 11 november 2015 Uppdaterad 11 november 2015

Aftonbladet Debatt 9 november 2015 Regeringen: Alla barn som behöver ska få rätt stöd

Alla barn och ungdomar i Sverige har rätt att känna sig trygga, utvecklas och få en bra utbildning. Drömmar ska få leva. Självkänslan ska ges utrymme att växa. När en ung människa utsätts för mobbning i eller utanför skolan trycks barnets möjligheter tillbaka. Det kan vi aldrig acceptera.

En majoritet av unga i Sverige tycker det är roligt att gå till skolan. Nio av tio elever anser att lärare och elever möter varandra med respekt och det görs ett fantastiskt jobb för att motverka mobbning på många skolor. Men det är inte tillräckligt. För samtidigt finns det unga som är med om saker ingen ska behöva uppleva. Det finns unga som inte tillåts vara den man är eller vill vara.

Barnombudsmanen har i sina rapporter kunnat visa på exempel på utsatta barn som inte vet hur de kan få hjälp och barn som saknar närvarande vuxna att vända sig till. Här behövs såväl lokala insatser som ökade kunskaper om barn- och elevombudets arbete.

Vuxenvärlden måste på bred front agera mot alla former av mobbning och därför tar regeringen ett samlat grepp i arbetet mot mobbning.

Tidiga insatser är avgörande för elevens fortsatta skolgång. Genom statliga investeringar kan fler anställas i förskolan och grundskolans tidiga år. Det ger mer tid för varje barn. Elevhälsan, som ofta är motorn i skolornas arbete för en trygg arbetsmiljö, stärks. Nationella skolutvecklingsprogram tas fram som bland annat ska ge stöd i skolornas arbete med värdegrundsfrågor som

trygghet, jämställdhet och normkritik. Regeringen stärker också insatserna inom psykiatri och psykisk hälsa för barn och unga vuxna genom att satsa på ungdomsmottagningar och fler tidiga insatser.

Vi vet att flickor och unga hbtq-personer upplever särskilt stor utsatthet i skolan. Regeringen har därför gett i uppdrag till Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor att ta fram ett stödmaterial för dem som arbetar på högstadiet eller gymnasiet för att skapa bättre skolmiljöer för unga hbtq-personer. Skolverket ska också utvärdera effekterna av programmet "Mentors in Violence Prevention" som ska förebygga våld mot flickor. Sveriges kommuner och landsting (SKL) kommer få stöd för ett nytt projekt för kunskapsspridning av jämställdhetsarbete mellan kommuner.

Rasism föder intolerans och hat. Vi behöver möta fördomar med ökad kunskap. Forum för levande historia har, tillsammans med Skolverket, fått i uppdrag att genomföra en stor utbildningsinsats för elever i grund- och gymnasieskolan om olika former av rasism och intolerans förr och nu. För att fler ska våga och vilja anmäla hatbrott så de kan utredas och beivras kommer Polismyndigheten på nationell nivå att inrätta ett samrådsforum där företrädare som når människor som oftare utsätts för hatbrott kan träffa företrädare för myndigheterna inom rättsväsendet.

Vi vet också att unga kränks på nätet. Statens medieråd har fått i uppdrag av regeringen att genomföra Europarådets kampanj "No Hate Speech Movement" i Sverige. Syftet är att höja kunskapen om främlingsfientlighet, sexism och liknande former av intolerans, samt främja mänskliga rättigheter, demokrati och jämställdhet på internet. It-brott är ett område där Polismyndigheten nu vidtar åtgärder för att öka sin förmåga. Ett nationellt it-brottscentrum ska skapa förutsättningar för en ökad enhetlighet när det gäller utredning och lagföring av it-relaterade brott.

Alla barn som behöver ska få rätt stöd. Varje ung människa har rätt att utvecklas till den man vill vara.

Gustav Fridolin

Alice Bah Kuhnke

Aida Hadzialic

Gabriel Wikström

Anders Ygeman

Debattartikel från Utbildningsdepartementet

Mobbning – ett svek från vuxenvärlden

Publicerad 06 oktober 2015 Uppdaterad 06 oktober 2015

Aftonbladet den 5 oktober

Skolan kan vara en fantastisk plats.

Ett barn som packar sin ryggsäck för första gången förbereder sig för ett av livets största äventyr. Kunskapen man får med sig kommer bära en genom livet, lärarna öppnar dörrar till världar man inte visste fanns och vänner kommer forma ens uppfattning om mänskligheten.

Varje dag innebär nya utmaningar, en världsbild växer fram och alla kan vara säkra på att livet kommer vara ett annat när man kliver ur skolan än det var när man gick in första gången. Elev är det enda arbete man kommer ha där man varje dag förväntas vara lite bättre än man var dagen innan.

Vi har som vuxenvärld ett ansvar för att skolan är så där fantastisk för alla. Det är i relationerna lärande uppstår. Eleven sitter omgiven av klasskamrater, och det är där det avgörs om miljön tillåter att man provar, gör fel, gör om, hittar fram. Det är i relationen till läraren man ska möta höga förväntningar och få stöd att nå högre än vad man själv först trodde var möjligt.

Ett barn som inte ännu kan läsa kommer uppfatta krumelurerna som helt omöjliga att tyda. Först när någon visar att man tror på ens förmåga att förvandla dem till begripligheter kan man börja lära sig läsa. Först när klassrummet tillåter att man går vilse för att så småningom hitta rätt bland krumelurerna – först då grundas en stadig kunskap för livet.

Just för att lärandet avgörs i relationerna är mobbning lärandets fiende. En elev som är rädd för vad som ska hända på rasten kommer inte kunna fokusera på lektionen. En elev som är rädd för vad som kommer sägas om

man räcker upp handen kommer inte visa vad man kan.

De flesta elever trivs i skolan, och med dem man möter där. När elever ska beskriva vad de tycker är bra i skolan kommer personalen på första plats, tätt följt av kompisar och skolämnena. Nio av tio anser att lärare och elever möter varandra med respekt.

Men ”de flesta” är inte tillräckligt när det handlar om barn. Ingen ska behöva uppleva mobbning, ingen ska vara orolig att gå till sitt arbete.

Det mest effektiva verktyget mot mobbning är att lärare har tid för sitt uppdrag. Lärare måste ha tid för eleven som dröjer sig kvar efter lektionen, eleven som aldrig räcker upp handen och eleven som har svårt att sitta still. Investeringar i fler vuxna i skolan och mindre administration för lärare är därför viktigt för att alla elever ska bli sedda.

Utvärderingar visar att det är det långsiktiga, systematiska och närvarande arbetet som avgör om en skola lyckas i arbetet mot mobbning. Lärare och rektorer ska ha tillgång till verktyg och tid att lära av varandra i hur man arbetar effektivt mot diskriminering och kränkningar. Regeringen har därför bett Skolverket inrätta ett långsiktigt nationellt skolutvecklingsprogram med kunskap om hur man bygger en trygg skolmiljö och arbetar mot mobbning.

Elevhälsan är ofta avgörande i skolans arbete för trygghet, och kan ge lärare stöd i arbetet med att möta olika elever. En bra elevhälsa är särskilt viktigt för de som mår sämst och upplever mest utsatthet i skolan; unga tjejer, unga hbtq-personer, unga med utländsk bakgrund och unga med funktionsnedsättning.

Ett barn som utsätts för mobbning är en ung människa som fråntas sin rätt att växa, utvecklas, lära och känna tillit. Varje barn som blir offer för mobbning har svikits av vuxenvärlden.

Lärare och rektorer måste få förutsättningar att klara sitt uppdrag. Hela vuxenvärlden måste agera mot mobbningen.

Mark Levensgood

Gustav Fridolin

Debattartikel från Utbildningsdepartementet

Varje skolreform ska stötta de som arbetar i skolan

Publicerad 02 oktober 2015 Uppdaterad 02 oktober 2015

Dagens Nyheter, den 30 september 2015

Vända trenden. Större möjlighet att ge stöd i de tidiga skolåren, fler speciallärare och resurser som går till de skolor som mest behöver det. För att utveckla och öka jämlikheten i skolan ska vi lära av de kommuner som har lyckats. Och varje ny reform ska ha som syfte att stötta professionen, skriver utbildningsminister Gustav Fridolin.

I sin djupstudie av det svenska skolsystemet konstaterar OECD att vi har högt utbildade lärare och rektorer som varje dag ger elever kunskaper och möjligheter man behöver i livet. Professionen är stark, men systemet brister. När det saknats ett tydligt gemensamt ansvarstagande har lärare fått ägna tid åt att anpassa sig efter skiftande politiska direktiv, i stället för att kunna ta ägarskap över skolutvecklingen. Det otydliga ansvaret har skapat en situation där den som ser brister lätt kan peka på någon annan. Men ”någon-annan-ism” kommer aldrig hjälpa svensk skola.

I morgon möter jag lärarprofession och huvudmän i Västernorrland. Under året har jag träffat ledningarna för Sveriges samtliga kommuner för att tillsammans identifiera gemensamma utmaningar och prioriteringar. Utgångspunkten för vår dialog är tydlig: Stat och kommun måste arbeta tillsammans för att lärare och rektorer ska få de bästa förutsättningarna att klara sitt uppdrag.

Nästa Pisa-mätning, som presenteras 2016, är redan genomförd. Lite talar för att resultatet i den är bättre än i den förra.

SKL kan i sina jämförelser och utifrån erfarenheter från sitt stödjande arbete visa att mycket finns att lära av de som lyckas i sin skolutveckling. Det finns många positiva exempel: kommuner som trots tuffa förutsättningar ständigt

når hög måluppfyllelse, kommuner med starkt systematiskt kvalitetsarbete som vänt fallande resultat, kommuner som rensat i lärares arbetsbörda och ökat tiden för eleverna, kommuner som utvecklat former för kollegialt lärande, kommuner som stärkt det pedagogiska ledarskapet och kommuner som bygger en jämlik skolstruktur. Även hos flera av de fristående huvudmännen finns exempel på skolutveckling att lära av. Gemensamt där man lyckas är att man lyckats bygga en kultur av ansvarstagande där varje medarbetare är beredd att göra sitt yttersta utifrån sin position för att eleverna ska få med sig mesta möjliga lärande.

De här exemplen ska växa till system. Då måste de resurser staten ger till skolutveckling nå de som behöver det mest. Så är det inte i dag. Det går mer statliga medel till skolor som redan från början har bättre förutsättningar. Det håller inte. Regeringen kommer i dialog med kommunerna göra förändringar i statens stöd för att säkerställa att resurser når fram bättre.

Ansvar för skolans utveckling är delat, men delat ansvar behöver inte vara otydligt ansvar. Jag kommer att arbeta tillsammans med Sveriges kommuner för att vi ska kunna åstadkomma en vändning för svensk skola. Tre slutsatser står tydliga för mig efter mötena med skolans företrädare över hela landet:

1. Varje reform måste ha som syfte och konsekvens att stärka professionens möjligheter att göra sitt arbete.

Att rita om läroplaner och betygssystem har ingen större effekt för resultaten. Det som gör skillnad är vad som händer i mötet mellan lärare och elev. Lärarens möjlighet till utveckling avgörs av det pedagogiska ledarskapet och lärarens tid till samverkan med kollegor.

Därför är regeringens fokus att stärka attraktiviteten i läraryrket, lärares utvecklingsmöjligheter och rektors pedagogiska ledarskap. Vi investerar i höjda lärarlöner och fler anställda så lärarna får mer tid för sitt arbete. Nationella skolutvecklingsprogram tas fram som ger lärare kontinuerlig och systematisk kollegial fortbildning. Antalet nationella prov har minskat och vi påbörjar nu en digitalisering.

2. Vi behöver kraftsamla i systemet för att möta de största utmaningarna.

Om vi ska se till att alla elever får med sig de kunskaper man behöver måste vi fokusera på det vi vet gör störst nytta. Lärare ska ha verktyg för att tidigt kunna ge extra stöd till elever som behöver det. Fler ska vilja bli lärare och fler lärare ska stanna och utvecklas i yrket. Jämlikheten ska stärkas så vilka

resultat du kan få inte begränsas av vilken skola du går på.

Hela skolsystemet behöver samlas för att åstadkomma detta. Därför stödjer staten investeringar i de tidigaste skolåren, i fler speciallärare och mer specialpedagogisk kompetens hos lärarkåren som helhet. Flera huvudmän har kunnat visa tydliga effekter av att ge lärarna i de yngsta årskurserna stärkta möjligheter att snabbt identifiera och ge elever extra stöd innan de börjar halka efter. När vi nu tar fram en nationell läsa-skriva-räkna-garanti för de yngsta åren bygger vi vidare på de positiva erfarenheterna.

Ersättningarna för att ge nyanlända en bra skolgång höjs, och lagarna som ska garantera nyanlända en likvärdig utbildning skärps. Särskilt statligt stöd ska nå den pedagogiska infrastruktur som stödjer läraren i sitt arbete och är viktigt för skolans kompensatoriska uppdrag som fritidshem, skolbibliotek och elevhälsa.

3. Skolutveckling får inte hindras av politiska låsningar.

Ingen vinner när skoldebatten ideologiseras. Stora skolreformer som pressas genom riksdagen med svag majoritet är inte lösningen, det är det som skapat problemen. Regeringen har tillsatt en skolkommision där forskare och profession har mandat att föreslå det de ser är nödvändigt för att bygga ett starkt likvärdigt skolsystem. Vi är beredda att lyfta på alla stenar utan ideologiska bindningar. Det förtjänar svensk skola.

Skolverket har genom "Samverkan för bästa skola" fått uppdrag att sluta överenskommelser med huvudmän om skolutveckling på skolor som under lång tid haft svaga resultat. När en skola år efter år inte ger eleverna de kunskaper man behöver måste vi arbeta tillsammans med de metoder vi sett fungerar för att lyfta en skola. Så ökar staten sitt stöd direkt till de huvudmän som behöver det mest. Det bygger på det gemensamma ansvarstagande vi ser i de kommuner som lyckas bäst. Alla ska vara beredda att göra det som krävs för att komma framåt.

Nästa Pisa-mätning, som presenteras 2016, är redan genomförd. Lite talar för att resultatet i den är bättre än i den förra. Men i mötena med skolans aktörer blir det tydligt att kraften och viljan finns att åstadkomma de förändringar som är nödvändiga. Med rätt insatser vet vi, och har kunnat visa, att man kan vända resultaten på en enskild skola, på huvudmannanivå och i systemet i stort. Det kräver att vi är beredda att dra åt samma håll, att arbeta hårt och målmedvetet. Men vi har inget alternativ till att lyckas. Skolan måste komma först.

Gustav Fridolin (MP), utbildningsminister.

Debattartikel från Näringsdepartementet, Utbildningsdepartementet

Programmering in på schemat i ny skolstrategi

Publicerad 30 september 2015 Uppdaterad 30 september 2015

Ny Teknik den 29 september 2015 DEBATT. Tillgång till dator räcker inte, det är undervisningen och lärarnas kunskaper som ger eleverna digital kompetens. Skolverket får nu i uppdrag att ta fram en ny it- och digitaliseringsstrategi där även programmering ska ingå i grundskolans kursplan. Det skriver utbildningsminister Gustav Fridolin, gymnasie- och kunskapslyftsminister Aida Hadzialic och it-minister Mehmet Kaplan.

Sverige ligger långt fram i internationella mätningar i frågor om it och digitalisering och har gjort så i många år. Det är bland annat resultatet av framtidsinriktade politiska beslut, ibland för flera decennier sedan, som möjliggjort omfattande investeringar i bredbandsutbyggnad och breda satsningar som den så kallade hemPC-reformen. Det här är reformer och investeringar som bidragit till att Sverige i dag har en hög jämlikhet vad gäller datorer och bredband, även om det fortfarande finns en ojämlikhet i användande och tillgänglighet.

Svenska barn och ungdomar har i internationell jämförelse god tillgång till datorer och internet, både hemma och i skolan. Däremot tycks vi inte lyckas lika väl i att använda tekniken i undervisningen. God tillgång till datorer ger inte självklart bättre kunskapsresultat, vilket OECD visat i en nyligen utgiven rapport.

I en kommentar till rapporten påtalade Andreas Schleicher, utbildningschef på OECD, betydelsen av lärarnas förmåga att använda den nya tekniken på ett bra sätt. Lärarens digitala kompetens, förmåga att leda skolarbetet och att

integrera it i undervisningen, är viktiga framgångsfaktorer för att it och digitalisering ska kunna påverka undervisningen positivt. Många lärare och skolledare efterlyser verktyg och kompetensutveckling för att kunna ta det ansvaret fullt ut.

IT&Telekomföretagen konstaterade tidigare i år att den förra regeringen varit senfärdiga med att lansera en it-strategi för skolan. Samarbetsregeringen vill gå i en annan riktning och tar nu ett samlat grepp om frågor kring it och digitalisering i skolan. Utifrån de olika initiativ som tagits och det arbete som gjorts av bland annat SKL och Digitaliseringskommissionen kommer nu Skolverket få i uppdrag att utarbeta nationella it-strategier för ett sammanhållet skolsystem.

Att ta ett nationellt ansvar och utarbeta gemensamma nationella strategier är viktiga för jämlikheten i skolsystemet av två skäl. Dels för att den digitala kompetensen i sig måste vara tillgänglig för alla elever. På dagens arbetsmarknad behöver alla kunna använda it och digitala verktyg, då ska inte vilken lärare man har eller vilken utrustning man har hemma avgöra om man får med sig de kunskaperna och färdigheterna från skolan. Dels vet vi att användning av digitala verktyg har en positiv effekt för jämställdheten i skolans resultat. Pojkar halkar i dag efter flickorna i kunskapsresultat, inte minst när det gäller läsning och skrivning. I studier som har gjorts av att skriva-till-läsning med it-hjälpmiddel har positiva resultat kunnat redovisas. Datorer och läsplattor kan därför vara framgångsrika verktyg för att kunna vända en sådan utveckling.

It och digitalisering i skolan kan stärka undervisningen när arbetet görs genomtänkt och systematiskt. Det visar såväl forskning som internationella och svenska exempel. Skolverket kommer dela arbetet i två it-strategier. Den ena vänder sig till förskolan, förskoleklassen, fritidshemmet, grundskolan och motsvarande skolformer, den andra till gymnasieskolan, gymnasiesärskolan och skolväsendet för vuxna.

Strategierna ska innehålla målsättningar och insatser för att stärka förutsättningarna för en likvärdig tillgång till it inom skolväsendet, en starkt digital kompetens hos elever och lärare och en it-strategisk kompetens hos skolledare, samt att digitaliseringens möjligheter tas till vara för skolutveckling och för utveckling av undervisningen.

Gemensamt för hela skolväsendet är till exempel hur användningen av digitala lärresurser, verktyg och arbetssätt i undervisningen ska kunna användas för att utveckla och anpassa undervisningen för alla elever. Vidare

kan it fungera som verktyg för skolutveckling och för effektiv administration med syftet att minska lärares och rektorers administrativa arbete.

För grundskolan ska kurs- och läroplaner ses över för att förstärka och tydliggöra programmering som ett inslag i undervisningen. Programmering handlar inte enbart om att skriva kod. Problemformulering och -lösning, kreativitet och logiskt tänkande är exempel på centrala förmågor. Förmågor som även kan bidra positivt till kunskapsinhämtningen inom andra ämnen.

För gymnasieskolan läggs stort fokus vid samverkan med arbetslivet i syfte att säkerställa tillgång till för arbetsmarknaden relevant it-utrustning och digital kompetens. Strategin ska ta upp hur användandet av datorer kan stimulera elevernas innovativa förmågor och andra entreprenöriella förmågor och vid behov föreslå förändringar i kurs- och ämnesplaner för att stärka den digitala kompetensen hos eleverna så att den ska motsvara de krav som ställs på arbetsmarknaden och för vidare utbildning.

Modern teknik kan vara ett kraftfullt instrument för att utöka vår tillgång till kunskap och information. Men för att vi fullt ut ska kunna utnyttja den potential som moderna teknik innebär, är det nödvändigt att ta ett samlat grepp om frågan. Därför fortsätter vi nu arbetet med nationella it- och digitaliseringsstrategier för utbildningsväsendet.

Gustav Fridolin, utbildningsminister

Aida Hadzialic, gymnasie- och kunskapslyftsminister

Mehmet Kaplan, it-minister

Debattartikel från Kulturdepartementet, Utbildningsdepartementet

Bra kulturpolitik är bra miljöpolitik

Publicerad 02 juli 2015 Uppdaterad 02 juli 2015

Expressen Debatt, 2 juli 2015 I ett fritt, grönt och hållbart samhälle kommer vi att behöva förändra våra konsumtionsmönster. Vi kan överkonsumera jordens resurser, men att överkonsumera kultur är omöjligt, skriver Gustav Fridolin och Alice Bah Kuhnke.

Aldrig tidigare har så många människor gjort så mycket för att lämna efter en jord i ett gott skick till våra barn. Det behövs inga fler larmrapporter, alla vet att vårt klimat är på väg att förändras och vilka konsekvenser det kan föra med sig.

Det är för att möta denna oro som människor väljer att ta tåget, sätta sig på cykeln eller handla ekovaran. Antalet tågresenärer, andelen såld ekologisk mat, mängden cyklade mil, hur man än mäter personligt miljöengagemang så slår måttstocken i taket.

Samtidigt är debatten om miljöpolitiken lika torftig som alltid. Den mest blygsamma justering av koldioxidskatten väcker lika höga brösttoner som alltid.

Hos vanliga medborgare låter det däremot annorlunda. Människor är kloka. Man vet att världen förändras, att det inte finns obegränsat med olja och att vi inte kan bränna allt vi kan plocka upp utan att förstöra förutsättningarna för ett gott liv i framtiden.

På landsbygden där man är mest beroende av bilen är man också allra mest medveten om att vi måste börja tillverka nya, klimatsmarta bränslen. Det är inte på Stureplan som biogasen kommer att tillverkas, det är långt därifrån. Då ger omställningen jobb, utveckling och framtidstro även på lång sikt.

Politiskt ledarskap får inte rygga för det svåra, det handlar om att säga som

det är och att förklara vad som behövs. Världen förändras och vi måste förändras för att kunna fortsätta att leva gott på den här planeten.

I en framtid inte alltför avlägsen från i dag kommer våra bilar köra på andra bränslen. Vi kommer använda digitala lösningar för att undvika onödiga resor. Det vi köper kommer behöva hålla längre och när nytt tillverkas kommer det vara av sådant som återvunnits. Människor är medvetna om detta och man förväntar sig en politik i tid för att vi ska klara omställningen.

En del av detta är sådant vi kallar kulturpolitik. Alla stora samhällsförändringar börjat i kulturen. Kultur finns inte för att tjäna politiska mål och all kultur är inte och ska inte vara samhällsförändrande. Men vi behöver kultur för att utmanas, tänja tanken, få oss att föreställa en värld som ännu inte finns.

Konst och kultur som inte är fri är meningslös. Kulturen ska därför inte styras eller syfta till att tjäna något annat syfte. Men konsten är samtidigt en förutsättning för samhällsutveckling. Ett samhälle där fri konst gör att perspektiv bryts, att "sanningar" ifrågasätts och normer skakas om, är ett samhälle som maktar med förändring och utveckling. Motsatsen, ett samhälle utan fria konstnärliga uttryck, är ett samhälle som stagnerar.

All samhällsförändring kräver bildning, ifrågasättande och nytänkande. När politiken inte ger utrymme för det, kommer kulturen att göra det. Allt det vi gör i kulturpolitiken, som satsningar på kultur i skolan, bättre tillgång till kommunala kulturskolan, egenmakt och skapande i miljonprogrammets förorter och nationell bibliotekspolitik, handlar om detta: Fler ska få tillgång till mer kultur. Kulturpolitiken ska erbjuda arenor, öppna upp ytor för skapande, ge människor möjlighet till personlig utveckling.

Bra kulturpolitik är bra miljöpolitik och bra miljöpolitik är bra kulturpolitik. I ett fritt, grönt och hållbart samhälle kommer vi att behöva förändra våra konsumtionsmönster, vi behöver gynna tjänster, upplevelser, kultur och annat som har låg klimatpåverkan.

Vi människor kan väldigt enkelt överkonsumera jordens resurser. Att överkonsumera musik eller teater är däremot omöjligt.

Därför är mer kultur till fler inte bara ett mål i sig, det är också en grund för ett ekologiskt hållbart samhälle.

Gustav Fridolin, språkrör MP

Alice Bah Kuhnke, kultur och demokratiminister, MP

Debattartikel från Statsrådsberedningen, Utbildningsdepartementet

Nu höjer vi lärarlönerna

Publicerad 30 juni 2015 Uppdaterad 30 juni 2015

Aftonbladet Debatt 29/6 2015

År 2020 ska Sverige ha lägst arbetslöshet i EU. För att lyckas måste Sveriges konkurrenskraft stärkas. Sedan 2006 har Sverige fallit från plats 3 till plats 10 i World Economic Forums mätning av den globala konkurrenskraften. Nu börjar resan tillbaka.

Sverige ska konkurrera med kunskap och kompetens. Vi ska konkurrera genom att ligga i framkant i den globala ekonomin. Det är utgångspunkten för Sveriges nya jobbagenda som består av tre delar: 1) framtidsinvesteringar i infrastruktur, bostäder och miljö, 2) en aktiv näringspolitik för fler och växande företag och 3) satsningar på kompetens och matchning.

För det krävs en jämlik och framgångsrik skola. Det är i skolan våra barn och unga tar till sig kunskap, utvecklar ett kritiskt tänkande och formar verktygen för att bli aktiva samhällsmedborgare. Här läggs grunden för den kompetens som behövs i arbetslivet.

Läget i den svenska skolan är mycket allvarligt. Sverige har haft sjunkande kunskapsresultat under flera år. Svenska elever har försämrade resultat i samtliga tre kunskapsområden i PISA och ligger under OECD-genomsnittet i alla kunskapsområden. Fler elever än någonsin lämnar grundskolan utan behörighet till gymnasiet. Samtidigt ökar ojämlikheten i skolan.

Vi ser även en oroande utveckling inom läraryrket. Endast fem procent av Sveriges lärare anser att läraryrket har hög status och bara varannan lärare skulle välja att bli lärare igen. Enligt Lärarförbundets och SCB:s siffror riskerar det att saknas 65 000 lärare fram till år 2025.

Det är mot denna bakgrund som staten nu går in och tar ett större ansvar. Vi tillför riktade resurser för att höja lärarlönerna. Under våren har vi fört samtal med de centrala arbetsgivarorganisationerna inom skolan och lärarnas

fackliga organisationer. Dessa samtal har gett resultat och vi kan nu presentera Lärarlönelyftet.

Regeringen investerar tre miljarder kronor på årsbasis i höjda lärarlöner. Besluten om höjd lön fattas lokalt. Lärarlönelyftet kan omfatta runt 60 000 lärare. Skolhuvudmännen kan rekvirera ett genomsnitt om 3 000 kronor i månaden för dessa lärare som sedan fördelas lokalt.

OECD visar att Sverige inte skiljer sig från andra länder genom låga ingångslöner för lärare, men att löneutvecklingen är svagare. Lärarlönelyftet riktas därför mot särskilt skickliga lärare. Det kan till exempel vara lärare som utvecklar och prövar olika metoder eller angreppssätt i undervisningen eller som väljer att ta på sig rollen som handledare för lärarstudenter eller för nyanställda lärare.

Lärarlönelyftet ska bidra till en långsiktig löneförhöjning till de lärare som kommer i fråga, utöver den ordinarie lönerevisionen.

Lärarlönelyftet kompletterar de investeringar som regeringen redan beslutat om:

- Fler anställda, så att lärare får mer tid för sitt arbete och så att klasserna kan bli mindre. Fler speciallärare så att eleverna får stöd så snart de behöver det.
- Ökat statligt ansvar för en jämlik skola med mer resurser till de skolor med lägst resultat och tuffast förutsättningar.
- Ett mer attraktivt läraryrke genom ökade resurser till lärarnas kompetensutveckling, minskad administration samt höjd kvalitet i lärarutbildningen.

Med Lärarlönelyftet på plats fortsätter den nationella samlingsen för läraryrket. I höst möter regeringen parterna för att diskutera hur vi på fler sätt höjer attraktiviteten i läraryrket genom att förbättra lärarnas arbetsmiljö och skapa fler vägar in i yrket och utvecklingsvägar för lärare.

Vi lämnar nu tiden av skattesänkningar och nedskärningar bakom oss. Vi satsar framåt för en jämlik skola med kunskapen i fokus. Det stärker svensk konkurrenskraft på bästa tänkbara sätt – genom att alla barn och unga ges en bra start in vuxen- och arbetslivet.

Stefan Löfven,
statsminister (S)

Helene Hellmark Knutsson,
minister för högre utbildning och forskning samt Lärarlönelyftet (S)

Gustav Fridolin,
utbildningsminister (MP)

Debattartikel från Utbildningsdepartementet

Lärarkrisen är djupt oroande

Publicerad 15 april 2015 Uppdaterad 28 april 2015

Expressen Debatt 15 april 2015 Mer än 65 000 behöriga lärare beräknas saknas år 2025. Därför satsar vi 450 miljoner kronor på 6000 utbildningsplatser på lärarutbildningen. Det är en ökning årligen med närmare 2000 nybörjarplatser för special-, grund- och förskollärare, skriver Gustav Fridolin, Helene Hellmark Knutsson och Aida Hadzialic.

Nyligen redovisade Lärarförbundet siffror från SCB som visar att lärarbristen riskerar att bli större än vi trott. Mer än 65 000 behöriga lärare beräknas saknas år 2025. Det gör oss djupt oroade. Vi vet att duktiga lärare är det viktigaste verktyget för att nå kunskapsmålen.

Regeringen har som tydlig ambition att förbättra resultaten i den svenska skolan. Här är lärarna helt centrala. Ett starkt läraryrke med skickliga lärare är vägen framåt för att stärka resultaten i skolan.

Därför har regeringen påbörjat en omfattande nationell samling för läraryrket. Den kommer bland annat innehålla medel för höjda lärarlöner, bättre kvalitet på lärarutbildningen och utökade möjligheter för lärare att få kompetensutveckling.

Regeringen föreslår också en utökning av antalet utbildningsplatser på lärarutbildningen. Fullt utbyggd kommer satsningen 2019 att uppgå till cirka 450 miljoner kronor per år, och omfatta ungefär 6000 utbildningsplatser. Det råder en brist på speciallärare och specialpedagoger, och därför satsar regeringen på en ökning med sammanlagt 300 nybörjarplatser årligen inom dessa utbildningar. Antalet nybörjarplatser på grundlärarutbildningen ska öka med 700 platser årligen. Vidare satsar regeringen på 800 nybörjarplatser årligen på förskolläraryrket.

En satsning på höjda lärarlöner som stärker yrkets attraktivitet kan på sikt bidra till att förbättra resultaten i skolan. Regeringens avsikt är att i budgetpropositionen för 2016 tillföra resurser som ska leda till höjda lärarlöner. Under förutsättningen att berörda parter tar ansvar för att påtagligt prioritera höjda lärarlöner kan resurser tillföras motsvarande 3 miljarder kronor på årsbasis. Det är utgångspunkten för de samtal vi nu för med skolans parter, där vi tillsammans ska komma överens om hur satsningen ska utformas. En given utgångspunkt är att svensk lönebildning ska skötas av de förhandlande parterna på arbetsmarknaden.

Lärares möjligheter att utveckla sin kompetens även under yrkeslivet måste stärkas. Enligt den internationella undersökningen TALIS från 2013 deltar svenska lärare i kompetensutvecklande aktiviteter i mindre utsträckning än sina kolleger i andra länder.

Känslan av och vetskapen om att man kan utvecklas i sitt yrke, tror vi är en viktig dragningskraft för att få fler att välja läraryrket. Därför vill regeringen satsa på kompetensutveckling för lärare, i både grund- och gymnasieskolan samt SFI. För SFI-lärare finns satsningar, dels på insatser för att få fler SFI-lärare som det i dag råder stor brist på, dels på kompetensutveckling i svenska som andraspråk. I vårbudgeten finns 15 miljoner avsatt för i år och 100 miljoner årligen därefter. I höstas föreslog regeringen även 200 miljoner för att kompetensutveckla lärare och förskolepersonal. Dessa medel var fördelade både på såväl pågående insatser som på insatser som regeringen avser att återkomma med.

Samtidigt som vi riskerar att stå inför en lärarbrist, vet vi att många nyanlända som kommer till vårt land har yrkesbakgrund som lärare. Att inte ta vara på deras kompetens i skolan är att kasta bort resurser. Elever som kommer i gymnasieåldern, och som får gå gymnasieskolans språkinträdning, har ämneskunskaper med sig sedan tidigare skolgång. För att de snabbt ska kunna komma in i den svenska skolan, måste de få möjlighet att fortsätta utveckla sina ämneskunskaper samtidigt som de lär sig svenska.

Vi vill därför göra det möjligt för människor som kommer hit med en lärarbakgrund att så snabbt som möjligt börja undervisa i de ämnen som de är utbildade för. Det ska ske genom validering och kompletterande utbildning.

Många av de nyanlända lärarna kan tidigt arbeta som studiehandledare, modersmåls lärare eller undervisa i ämnen på sina och elevernas modersmål

på språkintruktionsprogrammen. På så sätt kan nyanlända elever få möjlighet att behålla och utveckla sina kunskaper i skolans olika ämnen samtidigt som de lär sig svenska.

Regeringen har som tydligt mål att förbättra resultaten i den svenska skolan och därigenom ge våra barn en bättre utbildning. Att vi lyckas kommer vara avgörande för hela samhället. Utmaningarna är stora, men vi vet att de går att övervinna genom att investera i konkreta och kunskapsunderbyggda reformer. Därför prioriterar vi att höja läraryrkets status och attraktivitet.

Gustav Fridolin, (MP) utbildningsminister

Helene Hellmark Knutsson, (S) minister för högre utbildning och forskning

Aida Hadzialic, (S) gymnasie- och kunskapslyftsminister

Debattartikel från Statsrådsberedningen, Utbildningsdepartementet

Vi satsar två miljarder på fler lågstadielärare – redan i år

Publicerad 29 mars 2015 Uppdaterad 02 april 2015

DN Debatt 29 mars 2015 Förra året lämnade var åttonde elev grundskolan utan fullständig gymnasiebehörighet. För att vända utvecklingen krävs kraftfulla insatser tidigt. Regeringen avsätter i vårbudgeten två miljarder kronor till fler lärare i lågstadiet, skriver Stefan Löfven, Helene Hellmark Knutsson och Gustav Fridolin.

Vi ska vända utvecklingen i skolan och se till att eleverna får förutsättningar att nå kunskapsmålen. Kunskapsnivån i svensk skola ska höjas och kvaliteten i undervisningen ska stärkas. Utifrån forskning och beprövad erfarenhet har vi en tydlig bild av vilka åtgärder som krävs.

För det första måste alla elever få det stöd de behöver i en tidig ålder, vilket innebär att de tidiga insatserna måste öka i omfattning och kvalitet. För det andra ska fler vilja bli lärare och stanna i yrket, varför läraryrkets attraktivitet måste höjas. För det tredje ska alla skolor vara bra skolor, så att en elevs resultat inte avgörs av var hen bor eller av föräldrarnas utbildningsbakgrund.

Grunden för en bra skola är lärarna, och det är i mötet mellan lärare och elev som kunskaper och kompetenser utvecklas. Sverige har en välutbildad och engagerad lärarkår som med rätt förutsättningar kan lyfta den svenska skolan. Men i dag har lärare ofta inte tid att vara lärare. Skolverket har konstaterat att lärare i genomsnitt bara har en dryg kvart för planering och efterarbete för en lektion. De administrativa arbetsuppgifterna har växt och tiden med eleverna har minskat. Dessa arbetsvillkor är en viktig orsak till att

en fjärdedel av lärarna sedan 2006 har lämnat yrket av andra skäl än pension.

Samtidigt står skolan inför stora rekryteringsutmaningar. Sveriges Kommuner och Landsting har beräknat att skolan och förskolan behöver totalt 150.000 nya medarbetare sett till pensionsavgångar och växande barnkullar fram till år 2023 om inga förändringar görs i arbetssätt, organisation och bemanning. Elevernas kunskapsutveckling och skolans framtid hänger på att vi attraherar fler lärare och ger dem bättre förutsättningar att göra sitt jobb. Regeringen har redan påbörjat en nationell samling för läraryrket. Två av de viktigaste delarna i detta kommer vara att skapa mer tid för undervisning och bidra till en bättre löneutveckling för lärare.

I dag presenterar vi budgetsatsningar som möjliggör att fler kan anställas och som innebär fler utbildningsplatser på lärarutbildningen.

1. Fler anställda lärare i lågstadiet, så att lärare får mer tid för sitt arbete och så att klasserna kan bli mindre i lågstadiet. För att höja utbildningskvaliteten och ge lärare i lågstadiet mer tid för varje elev får skolans huvudmän, kommuner och fristående skolor, nu möjlighet att ta del av ett statsbidrag för att kunna anställa fler lärare. Det innebär att speciallärare eller annan personal kan anställas så att lärare får mer tid för sitt arbete och så att klasserna kan bli mindre. I år avsätts 2 miljarder kronor för detta ändamål.

En förutsättning för att kunna ta del av statsbidraget är att huvudmännen har en rekryteringsstrategi som visar hur de på lokal nivå planerar att gå till väga för att möta skolans stora rekryteringsbehov.

2. Fler utbildningsplatser på lärarutbildningen. En förutsättning för att göra läraryrket mer attraktivt är att lärarutbildningen håller hög kvalitet. Utbildningen ska ställa höga krav, bedrivs på vetenskaplig grund och på bästa sätt förbereda studenterna på rollen som lärare. Regeringen satsar därför särskilda kvalitetsresurser på att stärka lärarutbildningen. Alla studenter som ska bli lärare ska ha genomgått en utbildning av hög kvalitet.

För att skapa möjligheter att möta skolans rekryteringsutmaningar föreslår regeringen en utökning av antalet utbildningsplatser på lärarutbildningen. Antalet nybörjarplatser på grundlärarutbildningen ska öka med 700 platser årligen. För att råda bot på dagens brist på speciallärare och specialpedagoger föreslås också en ökning med 300 nybörjarplatser årligen inom speciallärar- och specialpedagogutbildningen samt bättre villkor att utbilda sig till dessa yrken. Därtill föreslås 800 nybörjarplatser årligen inom

förskolläroverutbildningen.

Fullt utbyggt kommer satsningen 2019 att uppgå till cirka 450 miljoner kronor per år, och omfatta ungefär 6.000 utbildningsplatser.

Såväl investeringen för att anställa fler så att lärare får mer tid för sitt arbete och så att klasserna kan bli mindre som investeringen i fler utbildningsplatser har sin tyngdpunkt på lågstadiet. Det ligger i linje med regeringens lågstadielöfte som går ut på att alla barn och elever tidigt ska få det stöd de behöver för att nå kunskapsmålen. I regeringens lågstadielöfte ingår utöver dessa investeringar bland annat en reglerad läsa-skriva-räkna-garanti för insatser från förskoleklass upp till årskurs 3, och även ett uppdrag till Skolverket om att återinföra riktmärke för mindre barngrupper i förskolan.

Vårt lågstadielöfte som möjliggör anställande av fler lärare i kombination med en utökning av antalet platser på lärarutbildningen gör att fler elever får stöd i tid och att vi kan ta viktiga steg mot en mer likvärdig skola för alla elever. Det är en skolpolitik med starkt stöd för i forskningen, som efterfrågas av dem som arbetar i skolan och som har brett politiskt stöd i Sveriges riksdag.

Stefan Löfven (S), statsminister

Helene Hellmark Knutsson (S), minister för högre utbildning och forskning

Gustav Fridolin (MP), utbildningsminister

Debattartikel från Utbildningsdepartementet

Lågstadielöftet: En läsa-skriva-räkna-garanti

Publicerad 04 mars 2015 Uppdaterad 02 april 2015

DN Debatt 4 mars 2015 Alla elever ska få en ärlig chans. Ingen ska behöva halka efter. Insatser ska sättas in i tid för att alla elever tidigt ska få med sig de grundläggande kunskaper man behöver för att klara också skolans senare ämnen. Det är regeringens lågstadielöfte.

Många lärare kan idag vittna om hur de redan i förskolan, förskoleklassen eller grundskolans tidiga år identifierar elever som är i behov av stöd för att få med sig grunderna för att senare kunna tillgodogöra sig skolans andra ämnen. Ändå saknar ofta lärarna verktygen att sätta in stöd i tid. I svensk grundskola ges idag mest dokumenterat särskilt stöd i nionde klass. Då har det som började som små problem vuxit sig större. Många elever kommer aldrig i fatt trots stora insatser från lärare, föräldrar och eleven själv. I somras lämnade fler elever än någonsin tidigare nionde klass utan att ha behörighet till gymnasiets nationella program. Det handlar om 12700 elever, 13,1 procent av årskullen.

Det här är ett svek mot den enskilde och en stor kostnad för samhället. Den höga svenska ungdomsarbetslösheten växer ur våra svårigheter att ge alla elever en bra skolgång. Vi är ett litet land på en global marknad, vi har inte råd att gå miste om alla dessa unga människors talanger och kraft.

Därför lovar regeringen att investera i skolans tidiga år. Vårt lågstadielöfte innehåller investeringar i förskolan, i förstärkt specialpedagogik och i mer tid för lärarna i grundskolans tidiga år. Det här är nödvändiga investeringar som stat och kommun måste klara att göra tillsammans. Men ska verkligen alla elever i tid få det stöd man behöver och har rätt till krävs också förändringar

i organisation, regelverk och kultur. Här har Sverige att lära av Finland.

Som en del av det pågående svenska statsbesöket i Finland har jag idag möjlighet att träffa lärare och elever i den finländska skolan och samtala med min kollega undervisningsministern Krista Kiuru. Det är ett tillfälle för oss att ta del av lärdomar från Finlands framgångsrika arbete med stödjande insatser för de yngsta eleverna.

Det finns såklart skillnader mellan det finländska och svenska skolsystemet, bland annat i behörighetsreglerna till gymnasiet, och varje jämförelse måste göras med försiktighet. Men om en finländsk rektor får frågan hur många elever på dennes skola som lämnade nian utan att kunna läsa vidare är chansen stor att hen inte ens förstår frågan. Det är helt enkelt inte något som accepteras.

I det finländska skolsystemet ges mest extra stöd i de tidiga åren. Så fort en lärare ser att en elev riskerar att halka efter sätts stöd in. Och det senaste decenniet har det inget år varit mer än 0,4 procent av eleverna som avbrutit studierna utan avgångsbetyg från grundskolan.

Det finländska exemplet visar tydligt att stöd tidigt förbättrar möjligheterna till goda resultat i slutet av grundskolan. När stöd sätts in tidigt blir också förutsättningarna bättre att bygga en skolkultur där det uppfattas som naturligt att elever lär sig på olika sätt och olika snabbt, där elevers olika förutsättningar och förmågor accepteras och där extra pedagogiska insatser aldrig uppfattas som utpekande eller stigmatiserande. Det är grundläggande att pedagogiska insatser ska bygga på pedagogiska bedömningar av elevens behov. Det är inte acceptabelt att det ibland uppfattas kräva medicinska diagnoser för att elever ska få det stöd man behöver och har rätt till.

Om eleverna inte får med sig verktygen för att hänga med på lektionerna i grundskolans senare år riskerar självkänslan och lusten för lärandet att brytas ner. Lärarnas möjligheter att i sin tur göra ett bra arbete försvåras om elever inte kan ta till sig texten i historieboken, utföra grundläggande uträkningar kopplade till en laboration eller göra en enkel faktasökning på internet.

Brister i grundläggande förmågor påverkar alla ämnen. OECD har till exempel i tidigare studier av de svenska resultaten i Pisa-mätningen kunnat visa att elevernas brister i proven i matematik och naturvetenskap till 70 procent eller mer är kopplade till brister i elevernas läsförståelse.

Vi har idag flera mätpunkter i svensk skola, till exempel kan vi av förra årets

nationella prov i årskurs 3 utläsa att 35 procent av eleverna inte nådde kravnivån i matematik och 23 procent inte klarade kraven i svenska. Det som krävs nu är kultur, organisation och regelverk som säkerställer att bedömning leder till insatser som ger eleven möjlighet att nå målen.

Som en del av regeringens lågstadielöfte vill vi därför införa en läsa-skriva-räkna-garanti. Garantin ska säkerställa att det stöd eller särskilda stöd som eleven behöver sätts in i tid så att varje elev från lågstadiet kan få med sig läsförståelse, skrivförmåga och grundläggande matematikkunskaper. Målet är att garantin ska träda i kraft under 2017, och den ska ge stöd i bedömning och innehålla förslag på insatser som kan sättas in redan i förskoleklassen.

Vi har många välutbildade, engagerade och kompetenta lärare i svensk skola. Detta är en av de styrkor vi har att bygga en starkare skola på. För grunden för en bra skola är kompetenta och engagerade lärare som får tid för sitt uppdrag. Regeringen genomför just nu en nationell samling för läraryrket för att öka attraktiviteten i yrket och ge lärare möjlighet att utvecklas i yrket. En grundläggande förutsättning för att lärare ska kunna lyckas med sitt uppdrag och bibehålla sitt engagemang genom hela sin gärning är att man har verktyg som matchar ens ansvar. När lärare ser att elever behöver stöd måste man också ha tid och möjlighet att ge det stödet. Det kräver investeringar i skolan och ett regelverk som utgår från elevens rätt att från de tidiga åren få med sig de kunskaper man behöver för att klara skolans alla ämnen. Det är detta regeringen vill säkerställa genom vårt lågstadielöfte och en reglerad läsa-skriva-räkna-garanti.

När vi nu genom en bred överenskommelse mellan regeringen och den borgerliga oppositionen avfört betygsfrågan från dagordningen för de närmaste åren är det hög tid att vi fokuserar på det som kan göra stor skillnad Sveriges lärare och elever. Gemensamt för länder som lyckats vända fallande kunskapsresultat är att man satsat på de skolor och elever som har tuffast förutsättningar. Det är det vi nu också vill göra i Sverige. Regeringen prioriterar investeringar för att elever ska få stöd i tid, för att höja attraktiviteten i läraryrket och för att öka jämlikheten i skolsystemet. Det är en prioritering med mycket starkt stöd i skolforskningen, och som vi har en stark politisk uppslutning bakom i Sverige.

Gustav Fridolin (MP), utbildningsminister

Regeringskansliet

Debattartikel från Arbetsmarknadsdepartementet, Miljödepartementet, Statsrådsberedningen, Utbildningsdepartementet

Nyanländas etablering i Sverige ska reformeras

Publicerad 19 februari 2015 Uppdaterad 02 april 2015

Dagens Nyheter 19 februari 2015 Det som sker i vår omvärld berör oss alla. Terroristorganisationen IS jakt på flyende familjer, barn som rövas bort av Boko Haram, repressiva stater som förföljer journalister. Det är handlingar som väcker avsky mot förövarna, men också empati med de som drabbas.

Vid varje frukostbord diskuteras frågorna. Tänk om det var våra familjer som hotades? Tänk om det var våra barn som hörde granaterna på natten? Många i Sverige bär själva på minnen från förtryck som nu väcks till liv igen. I dag är över 50 miljoner människor på flykt i världen. Det är den allvarligaste flyktingsituationen sedan andra världskriget. Konflikter runt om i världen tvingar människor att lämna allt de äger för att söka tryggheten i ett annat land. De flyr i desperation från krig, tortyr, förtryck, övergrepp och våldtäkter.

En till två promille av världens flyktingar söker asyl i Sverige. Vi bär en liten del av det globala ansvaret, men det är på kort sikt fortfarande en stor utmaning, även för ett rikt land som Sverige. Våra värderingar och vår respekt för människovärdet innebär att vi har en gemensam uppgift att hjälpa människor i nöd. Regeringen kommer alltid att stå upp för en human asylpolitik och konsekvent försvara asylrätten.

FN:s flyktingkommissarie António Guterres lyfte nyligen fram Tyskland och Sverige som föredömen med sitt ansvarstagande för flyktingmottagande och omfattande stöd till UNHCR. Några få av EU:s medlemsstater tar i dag emot en stor majoritet av de asylsökande i EU. Sverige kommer att söka

internationella samarbeten för att förmå fler EU-länder att öka sitt ansvar för människor som flyr. Därutöver ska Sverige verka inom EU för att skapa fler lagliga vägar för att söka asyl inom unionen samt för att öka mottagandet av kvotflyktingar i andra länder.

Sverige har en reglerad invandring och en asyllagstiftning som baseras på internationella konventioner och EU-rätt. För dem som beviljas asyl börjar resan att bygga upp ett nytt liv i Sverige. Människor har starka drivkrafter att skapa ett hem, skaffa sig ett jobb och en trygg inkomst, få användning av sin kompetens och hitta sin plats i samhället. Regeringens etableringspolitik bygger på dessa drivkrafter.

Sköter vi mottagandet av nyanlända på ett bra sätt så är det en stor möjlighet. Under många års tid har den offentliga debatten präglats av en oro för den demografiska utmaningen, där de yngre i framtiden ska försörja allt fler äldre. Det ökade antalet nyanlända bidrar till att skapa bättre förutsättningar för att hantera denna utmaning.

Många av dem som kommer till Sverige är i yrkesaktiv ålder, har en utbildning, många gånger en högskoleutbildning, och yrkeserfarenhet. Precis som med invandringen från Latinamerika, Mellanöstern och Balkan på 80- och 90-talet, så kommer Sveriges flyktingmottagande att leda till nya kollegor, grannar, vänner och familjemedlemmar som är med och bygger Sveriges välbefinnande. I den globala ekonomin är det en konkurrensfördel att ha goda kunskaper om regioner, och kulturer, och språk, inte minst för ett exportberoende land som Sverige.

Men i dag finns det betydande brister i politiken för nyanländas etablering på arbetsmarknaden och i samhället. Så har det varit under lång tid, under både borgerliga och socialdemokratiska regeringar.

Det tar alldeles för lång tid för nyanlända att få ett jobb. När alla kommuner inte tar ansvar för mottagandet, tvingas nyanlända vänta länge på anläggningsboenden i stället för att påbörja sin etablering. De insatser som de nyanlända erbjuds är inte tillräckligt väl anpassade efter målgruppens förutsättningar och behov. Att finna rätt väg och få sina betyg bedömda och sin kompetens validerad kan ta flera år. Det saknas i vissa fall möjligheter till kompletterande utbildning så att yrkesutbildade och akademiker kan få jobb som motsvarar deras kompetens. Många med utländsk bakgrund möter även diskriminering.

Regeringens fokus är att skapa fler jobb, minska klyftorna och öka

sammanhållningen i Sverige. Därför inledde regeringen vid tillträdet ett seriöst arbete för att reformera nyanländas etablering. Under de senaste veckorna har debatten präglats av snabbt hopsatta symbolförslag – som till stor del riskerar att försena etableringen i stället för att snabba på den. Att försämra livet för nyanlända, försvaga anställningstryggheten eller sänka ersättningar och löner kommer inte att underlätta etableringen eller bidra till ökad sammanhållning i Sverige.

Regeringen tar nu fram ett etableringspaket med väl underbyggda reformer inom fyra områden. De enskilda reformerna inom dessa fyra områden kommer att presenteras i takt med att detaljerna färdigställs i regeringskansliet. De första presenteras redan i dag.

1. Snabbt i jobb genom språk, utbildning, validering och bostad. Jobb är det viktigaste för vuxnas etablering. För att fler snabbare ska etablera sig på arbetsmarknaden krävs bättre utbildning i svenska, en effektivare valideringsprocess och ökade möjligheter till kompletterande utbildning i kombination med praktik och jobb. Det krävs också aktiva åtgärder mot diskriminering inom arbetslivet. Regeringen ser att arbetsmarknadens parter har en viktig roll att spela för en snabbare etablering i arbetslivet.

Regeringen kommer också att vidta åtgärder för att det ska byggas fler bostäder, både på kort och lång sikt. Fler bostäder behövs för såväl ungdomar och studenter som nyanlända i de delar av landet där arbetsmarknaden är god.

2. Varje barn och ungdom ska få en bra utbildning i förskola och skola. Kommuner ska ges ökat stöd för att kunna ge nyanlända barn och ungdomar en bra utbildning i förskolor och skolor, och det sociala stöd som krävs för att unga ska få en bra start i livet. Barn och ungdomar ska snabbt lära sig svenska, samtidigt som de fortsätter att utveckla sitt modersmål och sina ämneskunskaper parallellt med svenskundervisningen.
3. Alla kommuner ska bidra i mottagandet. Mottagande av flyktingar är en nationell angelägenhet. Alla kommuner ska vara med och bidra för att nyanlända ska kunna etablera sig så snabbt som möjligt. Samtidigt ska kommunerna få bättre planeringsförutsättningar vid anvisning av nyanlända och möta rimliga och stabila ekonomiska villkor.
4. Det civila samhället har en nyckelroll. Det civila samhället gör redan i dag stora insatser för etableringen runt om i landet. Många människor

ställer upp för att ge nyanlända ett gott mottagande. Det är så vårt land fungerar när det är som bäst, och det är så vi kan hålla samman. Därför ska folkrörelserna och föreningarnas insatser ges stöd så att det blir lättare att bidra till ett värdigt flyktingmottagande. Det gäller alltifrån fadderfamiljer och idrottsverksamhet för barn till mentorer med samma yrkesbakgrund och språkkaféer.

Det här är utgångspunkterna för de reformer som regeringen kommer att presentera. Det innebär också ett vägval för Sverige. Vi kommer inte att presentera symbolförslag som försämrar etableringen. I stället genomför vi väl underbyggda reformer inom ramen för ett brett etableringspaket, så att de som kommer till Sverige ska få använda sin kompetens och dra nytta av sina yrkeserfarenheter. Gemensamt ska vi utveckla vårt land.

Stefan Löfven, Statsminister

Åsa Romson, Klimat- och miljöminister, vice statsminister

Gustav Fridolin, Utbildningsminister

Ylva Johansson, Arbetsmarknadsminister

Debattartikel från Utbildningsdepartementet

Nu inleds processen för höjda lärarlöner

Publicerad 10 februari 2015 Uppdaterad 02 april 2015

**Aftonbladet Debatt 10 februari 2015 Från och med 2016
avsätter vi 3 miljarder årligen.**

Under de senaste årtiondena har kunskapsresultaten sjunkit i den svenska skolan. Flera nationella undersökningar och utvärderingar har under ett flertal år visat på den nedåtgående trenden när det gäller elevernas resultat. Den negativa trenden har bekräftats även i internationella studier, som till exempel TIMSS och PISA. Den senaste PISA-undersökningen, från 2012, visade bland annat att svenska 15-åringar för första gången presterade under OECD-genomsnittet i såväl matematik som läsförståelse och naturvetenskap.

Samarbetsregeringen har därför som tydlig och prioriterad målsättning att förbättra resultaten i den svenska skolan. När vi bygger skolan stark så bygger vi samhället starkt.

OECD framhåller i sina preliminära rekommendationer till Sverige att läraryrket behöver stärkas och göras mer attraktivt genom bland annat högre löner. En satsning på bättre löneutveckling, i linje med vad OECD rekommenderar, kan på sikt bidra till att förbättra resultaten i skolan.

Att koppla lönesatsningen till kompetens och karriärutveckling kan också bidra till att höja kunskapsnivån generellt bland lärarna, att kunskap kan spridas mellan lärare och därför bidra till ett stärkande av till exempel det kollegiala samarbetet mellan lärare som är av central betydelse för deras professionella utveckling.

Regeringen instämmer i vikten av sådana insatser. Vi måste säkra att alla elever får en högkvalitativ utbildning, och skickliga och engagerade lärare är nyckeln. Därför måste läraryrket bli mer attraktivt än det är idag.

Regeringen sjsätter nu en nationell samling för läraryrket. En av de viktigaste delarna i denna nationella samling kommer vara att skapa en bättre löneutveckling f r lärare. Och för att löneutvecklingen ska göra skillnad i klassrummen vill vi också koppla den till karriärmöjligheter och kompetens.

I dag  r skolans parter inbjudna till ett första möte, för att diskutera formerna och den fortsatta processen f r en dialog med parterna – med höjda lärarlöner som målsättning.

Parterna som deltar vid samtalen kommer ha ett stort ansvar för hur satsningen ska kunna förverkligas. Lärarnas löner ska bestämmas i förhandlingar mellan parterna, och vi ska inte övergå till en statlig lönepolitik f r lärarna.

Men samarbetsregeringen tar initiativ till samtalen och avsätter tre miljarder årligen från 2016. Det är en tydlig signal om hur viktigt vi anser det är att höja läraryrkets status och förbättra resultaten i skolan.

Det primära syftet med satsningen är att staten vill bidra med medel till löneökning f r fler lärare än de som i dag omfattas av den genomförda karri rstegsreformen. Vi måste se till att de som utbildas till lärare f r sådana villkor att de trivs med vad de g r och vill stanna inom skolan. Lärare ska känna sig värdesatta av samhället, och de ska också kunna utvecklas och ha karriärmöjligheter inom läraryrket. Genom att satsa på lärarnas löner g r vi en framtidsinvestering som är en viktig pusselbit för hur vi ska stärka utbildningssystemet i sin helhet och göra både lärarutbildning och läraryrket attraktivt.

Inom ramen för den nationella samlingen f r läraryrket kommer regeringen också se över lärares administrativa arbetsbörda, hur staten kan bistå huvudmännen för att säkerställa att lärarna f r tid f r sitt uppdrag, hur nya lärare f r en bra introduktion i yrket och hur fler vägar kan öppnas in i läraryrket.

När vi lyckas med det tror vi att fler kommer att vilja söka sig till det yrke som betyder så mycket för både individer, samhälle och arbetsliv.

Helene Hellmark Knutsson (S)
Minister för högre utbildning och forskning

Gustav Fridolin (MP)

Utbildningsminister

Debattartikel från Kulturdepartementet, Utbildningsdepartementet

Skolan ska genomsyras av kulturen

Publicerad 26 januari 2015 Uppdaterad 02 april 2015

Expressen 26 januari 2015 Sverige ska inte vara ett land där ens framtid bestäms av hur många böcker man hade i bokhyllan hemma eller hur ofta ens föräldrar tog en på teater. Genom estetiska lärprocesser växer barnets naturliga lust för att lära, och ojämlikheten i skolsystemet utjämnas, skriver Gustav Fridolin och Alice Bah Kuhnke.

Alla föds nyfikna. När barn lär sig något för första gången, så är det med stor entusiasm och glädje. För vissa barn fortsätter den där nyfikenheten genom skolgången och upp i vuxenlivet. Andra tycks med åren förlora lusten för lärandet.

Det är allvarligt. För lusten att lära är ingen lyxvara, utan snarare det lim som får kunskapen att fastna.

När barnen fnissande bläddrar igenom Alfons Åberg så reflekterar de inte över att de också får hårdträning i att läsa. Nanna Johanssons serier kan fördjupa diskussioner om jämställdhet eller bristen på den på samma sätt som en lektion om suffragetterna.

Ojämlikheten i svensk skola ökar. Var du kommer från och vilket hem du växer upp i avgör allt mer vilka betyg du får. Men Sverige ska inte vara ett land där ens framtid bestäms av hur många böcker man hade i bokhyllan hemma eller hur ofta ens föräldrar tog en på teater. Vi vet av modern forskning att lust bryter klass. För elevernas resultat är det mer avgörande vilken lust som kan uppbringas för lärandet, än vilken utbildningsnivå eller

socioekonomiska statusens föräldrar har. Genom att använda oss mer av estetiska lärprocesser och låta barnets naturliga lust för att lära växa genom åren och upp i vuxenlivet så kan vi utjämna ojämlikheten i skolsystemet.

Det är därför regeringen vill prioritera investeringar som gör kulturen tillgänglig för fler i skolan. Det handlar om att göra kultur- och musikskolan tillgänglig för fler, om kulturinvesteringar i miljonprogramsområden, om en nationell biblioteksstrategi och att säkerställa tillgång till bra skolbibliotek och om att alla gymnasieelever ska få tillgång till estetiska ämnen.

Vi vill stärka möjligheten till samverkan mellan kulturskolan och skolan.

På så sätt säkerställer vi att våra kultursatsningar når fram till fler skolor, och inte bara de där engagemanget och tillgången på kultur redan är stort.

I den borgerliga budget som Sverigedemokraterna gav sitt stöd nöjde man sig inte bara med att ta bort den satsning på kulturen som regeringen ville göra, man skar också mer i kulturanslaget. Det har lett till att en del av de här investeringarna är fördröjda, men vi kommer göra vårt för att de ska komma på plats så fort det är möjligt. Decemberöverenskommelsen ger möjlighet för regeringen att göra de investeringar vi ser är nödvändiga, och alla investeringar som stärker barns lärande och gör att fler barn kan få en ärlig chans att klara skolan kommer betala tillbaka sig.

I den politiska debatten låter det ibland som att kultur och skapande är något man kan ägna sig åt i skolan om det finns tid och pengar över, när man klarat av det som är viktigt på riktigt. Men då missar man vad kultur gör för oss människor. Och oss som samhälle. De professionella kulturskaparnas verksamheter är i dag inte en liten strösyssla vid kanten av ekonomin, det är en av Sveriges stora exportindustrier som ger jobb och försörjning åt upp emot 100 000 människor.

Och då missar man också hur viktigt det är för alla att kunna finna sätt att uttrycka också det som är lite svårare än att det kan fångas i en uppsats eller en redovisning inför klassen.

Det är det här som ibland brukar kallas för kulturens egenvärde, och en rektor som arbetat med skapande lärprocesser beskrev kanske det värdet bäst: Sedan vi började arbeta med detta har fler elever hittat sätt att uttrycka sig, beskriva det som är jobbigt och det som är bra, sätta ord på sina känslor och den man är. Det har gjort lektionerna lättare, skolmiljön tryggare och

resultaten bättre.

Våra hjärnor är inte uppdelade i scheman utifrån 40-minuterspass. Det vi lär oss på en lektion ger ledtrådar för att förstå också det vi behöver lära på nästa. Musik kan vara det som får oss att lära ett nytt språk. Slöjd kräver matematik. Bildförståelse ger en förklaring till figurerna i geometriboken. Alltmedan matematiken öppnar vägar för förståelse av abstrakta sammanhang, så vi kan se sådant som ännu inte finns men som kan skapas, ofta är det bland algebran och ekvationerna vi blir innovatörer eller förstår hur vi ska se igenom en politikers dimridåer.

Folkbildaren och feministen Ellen Key sa en gång att bildning är det som är kvar när vi glömt vad vi lärt oss. Vi lär oss saker inte bara för att kunna just dem, utan för att lära oss tekniken att lära oss nya saker.

Skolan ska öppna vägar för oss att växa som människor och få dem kunskaper och färdigheter vi behöver med oss i livet. Ska de vägarna stå öppna för alla, har kulturen en naturlig plats i skolan.

Gustav Fridolin,
utbildningsminister (MP)

Alice Bah Kuhnke,
kultur- och demokratiminister (MP)

Regeringskansliet

Debattartikel från Utbildningsdepartementet

Vi måste bli överens om grunderna för skolpolitiken

Publicerad 05 januari 2015 Uppdaterad 02 april 2015

DN Debatt 5 januari 2015 Samförstånd behövs. Det är tid för ansvar. Vi hoppas att regeringen och Alliansen nu tillsammans kan arbeta för en skolpolitik som ligger fast över val och förankras i forskning och bland skolpersonal, skriver de tre ministrarna vid utbildningsdepartementet Gustav Fridolin, Helene Hellmark Knutsson, Aida Hadzialic.

Med decemberöverenskommelsen finns förutsättningar för ett nytt samtalsklimat i svensk politik. Regering och opposition ska debattera Sveriges vägval, men måste samtidigt vara beredda att komma överens i större och viktigare frågor. I överenskommelsen pekas energi, säkerhetspolitik och pensioner ut som tre frågor för fortsatt och närmare samarbete.

Det är bra, men det finns fler frågor där brett politiskt ansvarstagande skulle vara välkommet. Skolans bästa måste väga tyngre än partitaktik. Elever och lärare förtjänar trygghet och arbetsro. Skolans styrdokument bör inte målas om varje gång det byts färg på regeringen. De borde i stället grundas i en gemensam övertygelse om att varje barn har rätt till de kunskaper man behöver i livet, och formas utifrån modern forskning om hur varje elev kan tillgodogöra sig den kunskapen.

Sverige har här att lära av Finland. Den finska skolan, såsom flera av de andra framgångsrika skolsystemen i världen, kännetecknas av att politiken läggs fram i brett samförstånd och att professionen ges ett stort ansvar. I den djupgranskning av svensk skola som nu genomförs av OECD påtalar man

behovet av detta, att lärarkåren måste ges tillit och förutsättningar att möta skolans utmaningar. Det kräver självklart mycket av lärarkåren, men det kräver lika mycket av oss politiker. Vi måste klara att fokusera på förutsättningarna för lärare och skolledare, snarare än att försöka detaljstyra lärarnas vardag. Vi måste lita till att lärare och skolledare med rätt förutsättningar kan ge varje elev en bra start, snarare än att ständigt riva i nyss genomförda reformer. Och vi måste klara att komma överens om grunderna för skolpolitiken.

I 2014 års val var skolan den allra viktigaste valfrågan. Det var självklart mot bakgrund av utmaningarna vi har. När klockorna ringde för sommarlov 2014 var det fler barn som lämnade nio år i svensk grundskola utan att kunna gå vidare till gymnasiet än någonsin tidigare. Ger vi inte alla barn en bra start går vi som land miste om talanger, vår ekonomiska utveckling hotas, vi kommer misslyckas med att lösa de stora framtidsutmaningarna och klyftor mellan människor kommer att växa.

Samtidigt grävde den heta valdebatten om skolan allt djupare politiska skyttegravar, och det är nu vårt gemensamma ansvar att för skolans bästa försöka ta oss ur dem. Det finns då anledning att konstatera att det växt fram en enighet om behovet av att investera i skolan. Det är välkommet. I den sista budgeten alliansen la fram som regering prioriterade man 62 procent av satsningarna på skattesänkningar och bara två procent på skolan. När den prioriteringen nu ändras görs det i stort i samstämmighet. I den borgerliga budget som gick igenom med Sverigedemokraternas stöd skars i och för sig utgiftsområdet för utbildning ned med en halv miljard 2015 jämfört med regeringens förslag, men genom decemberöverenskommelsen får regeringen möjlighet att tillföra de nödvändiga resurserna i tilläggsbudget och höstbudget för kommande år.

Det finns också flera gemensamma nämnare mellan regering och opposition om vad som nu behöver göras. Regeringen prioriterar tidiga insatser till den elev som behöver extra stöd, satsningar för att öka attraktiviteten i läraryrket och en mer jämlik skola genom mer resurser till de skolor som har de tuffaste utmaningarna. Flera av de investeringar som regeringen föreslagit här har också accepterats av de borgerliga partierna såsom mindre barngrupper i förskolan, fler anställda i skolans tidiga år och ökade resurser till skolor med särskilt tuffa utmaningar. Med decemberöverenskommelsen finns också möjlighet för regeringen att inleda den nödvändiga nationella samling för läraryrket som vi aviserat, och leva upp till löftet om tre statliga miljarder på årsbasis från 2016 för att parterna ska kunna höja lärares löner.

Samarbetsregeringen har tre utgångspunkter för de förslag vi för fram för skolan:

1. Vi kommer i varje läge att eftersträva brett politiskt stöd för de reformer vi lägger fram. De som arbetar i skolan ska kunna känna trygghet i skolans styrdokument, att det som sägs i dag också gäller i morgon. Då krävs brett politiskt ansvarstagande. Det är tydligt att detta varit en framgångsfaktor för flera av de mest framgångsrika skolsystemen.

2. Stora skolreformer ska vara förankrade bland dem som arbetar i skolan. Det är skolledare och lärare som gör jobbet med att möta varje barn. Det är de som måste leda skolans utveckling. Vår uppgift är att se till att de har förutsättningar för det arbetet. För att lärare och skolledare ska kunna ta ägarskap för skolans utveckling, kan inte reformer drivas igenom över huvudet på dem som arbetar i skolan.

3. Förändringar i skolsystemet ska vara förankrade i modern forskning. Sådant som läroplaner, kursplaner och betygssystem ska inte styras av ideologi, utan utifrån vad vi vet om hur man skapar de bästa möjligheterna för inläring hos varje elev.

Regeringens fokus på tidiga insatser, läraryrkets attraktivitet och en jämlik skola tar avstamp i dessa utgångspunkter. Det står i kontrast till några av de förslag som förts fram i motioner i Sveriges riksdag från de borgerliga partierna. Om de borgerliga till exempel framhåller med att fortsatt vilja genomdriva ännu en förändring av betygssystemet trots att det saknar forskningsstöd, så skulle man behöva göra det med svagt parlamentariskt underlag byggt på Sverigedemokraternas stöd och mot lärarfackens uttalade vilja. Det finns anledning att tvivla på om svenska folket vill att skolpolitiken ska behandlas på det sättet.

Regeringen har här visat på de tre utgångspunkter vi ser som nödvändiga för att säkerställa att reformer i skolan leder till en bättre skolutveckling. Om de borgerliga partierna inte delar någon av utgångspunkterna får man gärna förklara för skolans medarbetare, svenska elever och föräldrar varför man vill göra förändringar i skolan som saknar forskningsstöd eller inte ger rätt förutsättningar för lärare och skolledare. I annat fall hoppas vi att vi kan mötas också i de frågor där vi i dag tycker olika, och tillsammans arbeta för en skolpolitik som ligger fast över val och är förankrad i såväl forskning som bland de som arbetar i skolan.

För utmaningarna i skolan är på riktigt. Alldeles för många lärare upplever

att man inte får den tid man behöver med sina elever. Skolledare ges alldeles för ofta dåliga förutsättningar att utöva pedagogiskt ledarskap. Stödet till elever som halkar efter dröjer upp i årskurserna och problem som hade kunnat mötas tidigt växer och blir alltför stora. Läget är allvarligt. Då är det tid för ansvar, snarare än konflikt.

Gustav Fridolin, utbildningsminister (MP)

Helene Hellmark Knutsson, minister för högre utbildning och forskning (S)

Aida Hadzialic, gymnasie- och kunskapslyftsminister (S)

Debattartikel från Utbildningsdepartementet

All respekt till lärarnas villkor

Publicerad 03 november 2014 Uppdaterad 02 april 2015

Expressen Debatt 3 november 2014 En del lärare uppfattade min uppmaning som klappar på axeln snarare än i ryggen – just den tradition jag vill bryta med, skriver Gustav Fridolin.

Alla elever ska få den tid de behöver med sina lärare. Därför investerar regeringen i det som kan ge lärare mer tid för sitt arbete: mindre barngrupper i förskolan, fler anställda i lågstadiet, fler speciallärare och -pedagoger, mer resurser till de skolor som behöver det mest. Statliga pengar ska bidra till högre lärarlöner så fler väljer att bli och fortsätta vara lärare. En skolkommision ska samla profession och forskning och ha mandat att lägga fram förslag som kan stärka sådant som metodutveckling, ledarskap och likvärdigheten i skolsystemet.

Men denna regeringens agenda för skolan har jag inte fått så mycket frågor om som nybliven utbildningsminister. Istället har journalister frågat mig om vilka läxor jag tycker lärare ska ge, om jag håller med min företrädare i att det behövs mer undervisning vid katedern, vilka tekniska hjälpmedel man som lärare bör eller inte bör använda sig av och hur en rektor ska arrangera bra skolavslutningar.

Jag tvivlar på att min kollega sjukvårdsministern fått frågor om hur han tycker läkare bör skriva remisser, var han vill att sjuksköterskan ska stå på vårdcentralen, vilka instrument en kirurg helst bör använda eller hur en sjukhuschef bäst ordnar en personalfest. Men i den skolpolitiska debatten betraktas det som självklart att en minister eller riksdagsledamot ska ha åsikter inte bara om vilka förutsättningar lärare och rektorer har för att göra sitt jobb utan också om hur lärare och rektorer ska göra jobbet.

Vad innebär det för respekten för lärarkåren? Vi pratar gärna om vikten av att elever känner respekt för sina lärare. Men hur ska vi få dem att göra det,

om det lärarna säger nästa dag kan överprövas av en minister i TV? Vad blir värdet av den pedagogiska utbildningen om den ständigt underställs bedömningar som tycks bygga på vad som är ett bra budskap för en tidningsrubrik? Jag har sett rektorer göra storverk inför en samling föräldrar som först varit tveksamma till ett nytt pedagogiskt upplägg, men hur ska man klara det i längden om rektors möte med föräldrarna alltid väger lättare än det som skrivs på lokaltidningens insändarsida dagen efter?

Jag vill vara tydlig. Jag är inte utbildningsminister för att jag vill kontrollera Sveriges lärare. Jag är det för att jag känner Sveriges lärare som en engagerad och hårt arbetande yrkeskår som kan möta varje elev om man bara får rätt förutsättningar. Annars hade det liksom inte varit lönt att ta det här uppdraget.

Detta försökte jag säga i en höstlovshälsning på nätet till Sveriges lärare. Jag lovade att lita till Sveriges lärare, att göra mitt för att lärare ska få mer tid för sitt arbete och att hålla ideologin utanför varje lärares klassrum. Sådant som betyg, kursplaner och läroplaner ska formas utifrån övertygelsen om att varje elev kan tänka kritiskt, bilda sig en egen uppfattning och har rätt att få växa till de människor man vill vara. De ska inte målas om varje gång regeringen byter färg, utan bygga på forskning och erfarenhet om hur kunskap kan nå varje elev.

I samma hälsning försökte jag ge de uppmaningar som jag själv hade velat höra när jag studerade till lärare. Jag uppmanade till stolthet över yrket, till att fortsätta ställa upp för varandra och till att tro på varje elev. Det var tänkt att understryka det som är så viktigt i läraryrket: att man vågar lita till varandra, att man ger utrymme för lärarlaget att bli en lärande organisation där man kan rådfråga varandra och utvecklas av varandra. Och några som sett min hälsning uppfattade det så. Men kommunikation är svårt, och att kommunicera på internet är uppenbarligen ännu svårare. För en del lärare blev min hälsning en del av just den tradition som jag vill bryta med. Mina uppmaningar kändes som klappar på axeln snarare än i ryggen. Jag menade att stärka lärarkåren men det kunde uppfattas tvärtom och det var givetvis inte meningen.

Ska vi klara att bygga en skola där alla elever får en ärlig chans så krävs det att alla arbetar tillsammans, och att vi känner respekt för varandra och varandras ansvar. Mitt ansvar är inte att berätta för lärare hur man ska vara och göra sitt jobb, utan att ge lärare, elever och rektorer förutsättningar att göra jobbet. Därför kommer jag inte ge svar på frågor om läxor, läsplatlor eller avslutningar.

Däremot har jag även fortsättningsvis en del att säga, och än mer att göra, för att lärare ska få tid för varje elev, en lön som värderar ens yrke och möjlighet att ge alla elever en bra start i livet oavsett vilket hem man kommer ifrån.

GUSTAV FRIDOLIN, MP, utbildningsminister

Debattartikel från Utbildningsdepartementet

Jag tror inte att vi ska diskutera skolan som om den vore ett stycke nyttigt hårt bröd

Publicerad 17 oktober 2014 Uppdaterad 02 april 2015

Sydsvenskan 17 oktober 2014 Hade allt varit bra med skolpolitiken hade jag stannat i mitt klassrum. Men jag vill göra mitt för att lärare ska få tid för sitt arbete och en lön som värderar yrket som ett av de viktigaste vi har.

Sydsvenskans artikelserie #minskola är ett fantastiskt initiativ. De artiklar som har publicerats har varit inspirerande, tankeväckande och ibland en smula ledsamma att läsa. Jag hakar på idén att man ska avge ett löfte om vad man själv ska göra för att visa att skolan är viktig.

Det känns futtigt att lova att jag ska göra mitt jobb som minister. Det löftet gav jag upprepade gånger inför valet.

Mitt löfte är därför i första hand personligt:

Jag lovar att vara stolt över att jag är lärare. Att sprida den glädje jag känner för skolan. Att inte ta mig an skolan som ett problem som ska lösas, utan med den lust som jag känner varje gång jag ska hålla en lektion.

Jag har under de senaste fyra åren fortsatt att vara lärare. Jag har haft en lektion i veckan i min gamla skola samtidigt som jag suttit i riksdagen. Och jag har givetvis inte hållit den lektionen för skolans skull. Det spelar inte stor roll för den om jag är där en timme.

Jag har varit i skolan för min egen skull, för att jag älskar skolan och för att den får mig att växa och utvecklas, även när jag är där som lärare. Det är

samma anledning som fick mig att gå till skolan när jag var liten. Jag var inte den sorts unge som gick någonstans för att någon sade till mig att jag skulle det, jag gick till skolan för att jag ville det. Jag gick dit för att skolan var spännande och rolig, för att det fanns vuxna där som såg mig och gav mig en chans till även när jag inte förtjänade det.

Jag tror inte att vi ska diskutera skolan som om den vore ett stycke nyttigt hårt bröd som barnen måste äta för att må bra, för skolan är så mycket mer. Skolan är den plats dit man går för att möta livet och få veta hur världen fungerar. Skolan är den hemligheternas kammare där mysterier kan få sin lösning och där man delar ut magiska verktyg som kan förändra en människas liv. Och inte bara en människa: alla människor.

Kunskap har den fina egenskapen att den växer när den delas. En människas kunskap står inte i vägen för en annan människas kunskap. Kunskaper sprids istället lättare ju fler som har dem.

En lärare förlorar inte något när hen sprider sin kunskap, hen vinner istället något. När jag står där i klassrummet lär jag mig saker. Det jag tror mig veta vänder deltagarna ut och in på, inlämningsuppgifter visar världar som är okända för mig, i diskussioner delas erfarenheter jag annars aldrig hade fått del av. Ibland ifrågasätts det jag tagit för sant och i sina bästa stunder blir det en väldigt trevlig brottningsmatch och då är det inte bara eleverna som tränas och blir bättre av den, utan även jag.

Både jag och eleverna går ifrån skolan starkare och bättre. Det var det jag kände när jag var liten, det är det jag fortfarande känner. När jag säger att "lärare är världens bästa yrke" är det detta jag menar:

Skolan är ett av de roligaste och viktigaste ställena på jorden.

Nobels fredspris i år gick till Malala Yousafzai och Kailash Satyarthi.

Malala Yousafzais kamp för att mitt i ett land härjat av krig, patriarkat och fattigdom ha rätten att gå i skolan värderas som årets viktigaste gärning för freden och mänskligheten. Det är välförtjänt och det visar hur oerhört speciell och viktig skolan är. Totalitära människor fruktar den, demokrater älskar den.

Det är ett perspektiv som inte alltid går att applicera på vardagen. Jag vet att inte alla elever trivs i skolan. Att det finns de som känner sig otrygga, att

skolan inte alltid är den fristad från rasism och homofobi den borde vara, att killar och tjejer ofta behandlas olika. Det är det jag vill ändra på. Lärare ska ha tid för varje elev, och skolan verktyg att ta tag i mobbning innan den inträffar. Man ska tidigt få de grundkunskaper man behöver, för att senare kunna tillgodogöra sig andra ämnen. Det ger elever som mår bättre, och mer trygghet i skolan.

Jag vet att läraruppdraget idag inte har de bästa förutsättningarna. Hade allt varit bra med skolpolitiken hade jag stannat i mitt klassrum. Men jag vill göra mitt för att lärare ska få tid för sitt arbete och en lön som värderar yrket som ett av de viktigaste vi har. Jag vill inte att alla som söker till lärarutbildningen ska komma in, utan att många ska vilja jobba med detta det mest spännande av alla yrken.

Gustav Fridolin